

I

(Legislatívne akty)

NARIADENIA

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) 2021/1139

zo 7. júla 2021,

ktorým sa zriaďuje Európsky námorný, rybolovný a akvakultúrny fond a ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2017/1004

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 42, článok 43 ods. 2, článok 91 ods. 1, článok 100 ods. 2, článok 173 ods. 3, článok 175, článok 188, článok 192 ods. 1, článok 194 ods. 2, článok 195 ods. 2 a článok 349,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru ⁽¹⁾,

so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov ⁽²⁾,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom ⁽³⁾,

keďže:

- (1) Európsky námorný, rybolovný a akvakultúrny fond (ďalej len „ENRAF“) by sa mal zriadiť na obdobie od 1. januára 2021 do 31. decembra 2027, aby sa jeho trvanie zosúladiť s trvaním viacročného finančného rámca (ďalej len „VFR na roky 2021 – 2027“) stanoveným v nariadení Rady (EÚ, Euratom) 2020/2093 ⁽⁴⁾. Týmto nariadením by sa mali stanoviť priority ENRAF, jeho rozpočet a osobitné pravidlá poskytovania finančných prostriedkov Únie, ktorými sa dopĺňajú všeobecné pravidlá, ktoré sa vzťahujú na ENRAF podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1060 ⁽⁵⁾. ENRAF by sa mal zamerať na ciele poskytovanie finančných prostriedkov z rozpočtu Únie na podporu spoločnej rybárskej politiky (SRP), námornej politiky Únie a medzinárodných záväzkov Únie v oblasti správy oceánov. Takéto financovanie je kľúčovým faktorom udržateľného rybolovu a ochrany morských biologických zdrojov, potravinovej bezpečnosti prostredníctvom dodávok morských potravinových produktov, rastu udržateľného modrého hospodárstva a zdravých, bezpečných, chránených, čistých a udržateľne spravovaných morí a oceánov.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 110, 22.3.2019, s. 104.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ C 361, 5.10.2018, s. 9.

⁽³⁾ Pozícia Európskeho parlamentu zo 4. apríla 2019 (Ú. v. EÚ C 116, 31.3.2021, s. 81) a pozícia Rady v prvom čítaní zo 14. júna 2021 (Ú. v. EÚ C 271, 7.7.2021, s. 1). Pozícia Európskeho parlamentu z 5. júla 2021 (zatiaľ neuvyverejnená v úradnom vestníku).

⁽⁴⁾ Nariadenie Rady (EÚ, Euratom) 2020/2093 zo 17. decembra 2020, ktorým sa stanovuje viacročný finančný rámec na roky 2021 až 2027 (Ú. v. EÚ L 433 I, 22.12.2020, s. 11).

⁽⁵⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1060 z 24. júna 2021, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde plus, Kohéznom fonde, Fonde na spravodlivú transformáciu a Európskom námornom, rybolovnom a akvakultúrnom fonde a rozpočtové pravidlá pre uvedené fondy, ako aj pre Fond pre azyl, migráciu a integráciu, Fond pre vnútornú bezpečnosť a Nástroj finančnej podpory na riadenie hraníc a vízovú politiku (Ú. v. EÚ L 231, 30.6.2021, s. 159).

- (2) Ako globálny aktér v oblasti oceánov a jeden z najväčších producentov morských potravín na svete nesie Únia veľkú zodpovednosť za ochranu, zachovanie a udržateľné využívanie oceánov a ich zdrojov. Ochrana morí a oceánov má pre rýchlo rastúcu svetovú populáciu obrovský význam. Je v záujme Únie aj zo sociálno-ekonomického hľadiska, pretože udržateľné modré hospodárstvo podporuje investície, pracovné miesta a rast, posilňuje výskum a inováciu a prispieva k energetickej bezpečnosti prostredníctvom energie z oceánov. Okrem toho účinná kontrola hraníc a celosvetový boj proti námornej trestnej činnosti sú nevyhnutné pre bezpečné a chránené moria a oceány, čiže na riešenie bezpečnostných obáv občanov.
- (3) Nariadenie (EÚ) 2021/1060 bolo prijaté s cieľom zlepšiť koordináciu a harmonizovať implementáciu podpory z fondov v rámci zdieľaného riadenia (ďalej len „fondy“), pričom hlavným zámerom je zjednodušenie jednotnej realizácie politík. Uvedené nariadenie sa uplatňuje na tú časť ENRAF, na ktorú sa vzťahuje zdieľané riadenie. Fondy sledujú komplementárne ciele a majú rovnaký spôsob riadenia. Preto sa v nariadení (EÚ) 2021/1060 stanovuje súbor spoločných všeobecných cieľov a všeobecných zásad, ako je partnerstvo a viacúrovňové riadenie. Obsahuje aj spoločné prvky strategického plánovania a programovania vrátane ustanovení o partnerskej dohode, ktorá sa má uzavrieť s každým členským štátom, a stanovuje sa ním spoločný prístup týkajúci sa orientácie fondov na výkonnosť. V tejto súvislosti sa v ňom stanovujú vhodné podmienky, preskúmanie výkonnosti a postupy monitorovania, podávania správ a hodnotenia. Stanovuje aj spoločné ustanovenia týkajúce sa pravidiel oprávnenosti a osobitné postupy, ktoré sa týkajú finančných nástrojov, využívania Programu InvestEU, zriadeného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/523 ⁽⁶⁾, miestneho rozvoja vedeného komunitou (ďalej len „CLLD“ - community-led local development) a finančného riadenia. Spoločné pre všetky fondy sú aj niektoré postupy týkajúce sa riadenia a kontroly. V súlade s nariadením (EÚ) 2021/1060 by mala byť komplementarita medzi fondmi vrátane ENRAF a inými programami Únie opísaná v partnerskej dohode.
- (4) Na ENRAF sa vzťahuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046 ⁽⁷⁾ (ďalej len „nariadenie o rozpočtových pravidlách“). Nariadenie o rozpočtových pravidlách stanovuje pravidlá plnenia rozpočtu Únie vrátane pravidiel, ktoré sa týkajú grantov, cien, verejného obstarávania, nepriameho riadenia, finančných nástrojov, rozpočtových záruk, finančnej pomoci a refundácie výdavkov externých expertov.
- (5) Na toto nariadenie sa vzťahujú horizontálne rozpočtové pravidlá prijaté Európskym parlamentom a Radou na základe článku 322 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“). Tieto pravidlá sú ustanovené v nariadení o rozpočtových pravidlách a určujú najmä postup zostavovania a plnenia rozpočtu prostredníctvom grantov, cien, nepriameho hospodárenia, finančných nástrojov, rozpočtových záruk, finančnej pomoci a náhrad pre externých odborníkov a zabezpečujú kontroly zodpovednosti účastníkov finančných operácií. Pravidlá prijaté na základe článku 322 ZFEÚ zahŕňajú aj všeobecný režim podmienenosti na ochranu rozpočtu Únie.
- (6) V rámci priameho riadenia by mal ENRAF rozvíjať synergiu a komplementaritu s inými relevantnými fondmi a programami Únie. Okrem toho by mal umožňovať financovanie vo forme finančných nástrojov v rámci operácií kombinovaného financovania vykonávaných podľa nariadenia (EÚ) 2021/523.
- (7) Podpora z ENRAF by mala mať jasnú európsku pridanú hodnotu, pričom by mala byť okrem iného zameraná na primerané riešenie zlyhaní trhu alebo suboptimálnych investičných situácií a nemala by zdvojsť ani vytlačovať súkromné financovanie ani narušovať hospodársku súťaž na vnútornom trhu.
- (8) Na pomoc, ktorú členské štáty poskytujú podľa tohto nariadenia podnikom v odvetví rybolovu a akvakultúry, by sa mali uplatňovať články 107, 108 a 109 ZFEÚ. Vzhľadom na osobitné charakteristiky odvetvia by sa však uvedené články nemali uplatňovať na platby, ktoré členské štáty uskutočňujú podľa tohto nariadenia a ktoré patria do rozsahu pôsobnosti článku 42 ZFEÚ.

⁽⁶⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/523 z 24. marca 2021, ktorým sa zriaďuje Program InvestEU a ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2015/1017 (Ú. v. EÚ L 107, 26.3.2021, s. 30).

⁽⁷⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046 z 18. júla 2018 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, o zmene nariadení (EÚ) č. 1296/2013, (EÚ) č. 1301/2013, (EÚ) č. 1303/2013, (EÚ) č. 1304/2013, (EÚ) č. 1309/2013, (EÚ) č. 1316/2013, (EÚ) č. 223/2014, (EÚ) č. 283/2014 a rozhodnutia č. 541/2014/EÚ a o zrušení nariadenia (EÚ, Euratom) č. 966/2012 (Ú. v. EÚ L 193, 30.7.2018, s. 1).

- (9) Typy financovania a metódy vykonávania podľa tohto nariadenia by sa mali vyberať na základe ich schopnosti dosiahnuť priority stanovené pre príslušné akcie a dosiahnuť výsledky s prihliadnutím najmä na náklady na kontroly, administratívne zaťaženie a očakávané riziko nedodržania. V tejto súvislosti by sa malo zväžiť aj použitie jednorazových platieb, paušálnych sadzieb a jednotkových nákladov, ako aj financovanie, ktoré nie je spojené s nákladmi, ako sa uvádza v článku 125 ods. 1 nariadenia o rozpočtových pravidlách.
- (10) Vo VFR na roky 2021 – 2027 sa stanovuje, že rozpočet Únie má aj naďalej podporovať rybársku a námornú politiku. Rozpočet ENRAF by mal v bežných cenách predstavovať 6 108 000 000 EUR. Zdroje z ENRAF by sa mali rozdeliť medzi zdieľané riadenie a priame a nepriame riadenie. Na podporu v rámci zdieľaného riadenia by sa malo prideliť 5 311 000 000 EUR a na podporu v rámci priameho a nepriameho riadenia 797 000 000 EUR. S cieľom zabezpečiť stabilitu, najmä pokiaľ ide o dosahovanie cieľov SRP, by sa národné pridelenia v rámci zdieľaného riadenia v programovom období 2021 – 2027 mali vymedziť na základe podielov na roky 2014 – 2020 stanovených podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 508/2014 o Európskom námornom a rybárskom fonde^(*) (ďalej len „ENRF“). Osobitné sumy by sa mali vyhradiť pre najvzdialenejšie regióny, kontrolu, presadzovanie, zber a spracovanie údajov na účely riadenia rybolovu a vedecké účely, zatiaľ čo sumy na určité investície do rybárskych plavidiel a na trvalé ukončenie a dočasné zastavenie rybolovných činností by sa mali obmedziť.
- (11) Európske námorné odvetvie zamestnáva viac ako päť miliónov ľudí a každoročne vytvára obrat takmer 750 000 000 000 EUR a hrubú pridanú hodnotu 218 000 000 000 EUR, pričom má potenciál vytvoriť ešte oveľa viac pracovných miest. Produkcia globálneho morského hospodárstva sa v súčasnosti odhaduje na 1 300 000 000 000 EUR a do roku 2030 by sa mohla viac ako zdvojnásobiť. Potreba splniť cieľové hodnoty emisií CO₂, zvýšiť efektívnosť využívania zdrojov a znížiť environmentálnu stopu modrého hospodárstva je hnacím motorom inovácie v iných odvetviach, ako je napríklad námorné vybavenie, stavba lodí, pozorovanie morí, bagrovanie pod vodou, ochrana pobreží a námorná výstavba. Zdrojom investícií do námorného hospodárstva sú štrukturálne fondy Únie, najmä Európsky fond regionálneho rozvoja a ENRAF. Na naplnenie rastového potenciálu námorného odvetvia by sa mohli využiť nové investičné nástroje ako Program InvestEU.
- (12) ENRAF by mal byť založený na štyroch prioritách: podpora udržateľného rybolovu a obnova a ochrana vodných biologických zdrojov; podpora udržateľných akvakultúrnych činností a spracovania a uvádzania produktov rybolovu a akvakultúry na trh, čím sa prispeje k potravinovej bezpečnosti v Únii; podpora udržateľného modrého hospodárstva v pobrežných, ostrovných a vnútrozemských oblastiach a posilnenie rozvoja rybolovných a akvakultúrnych komunit; posilnenie medzinárodnej správy oceánov a podpora bezpečných, chránených, čistých a udržateľne spravovaných morí a oceánov. Tieto priority by sa mali plniť prostredníctvom zdieľaného, priameho a nepriameho riadenia.
- (13) ENRAF by sa mal zakladať na jednoduchšej štruktúre bez toho, aby sa vopred príliš normatívne na úrovni Únie vymedzovali opatrenia a podrobné pravidlá oprávnenosti. Namiesto toho by sa v rámci každej priority mali opísať rozsiahle špecifické ciele. Členské štáty by preto mali pripraviť svoje programy, v ktorých uvedú najvhodnejšie prostriedky na dosiahnutie týchto cieľov. Podľa pravidiel stanovených v tomto nariadení a v nariadení (EÚ) 2021/1060 by sa mohli podporovať rôzne opatrenia určené členskými štátmi v rámci týchto programov, pokiaľ sa na ne vzťahujú špecifické ciele stanovené v tomto nariadení. Je však potrebné stanoviť zoznam neoprávnených operácií, aby sa predišlo škodlivým vplyvom na ochranu rybolovu. Okrem toho by investície a kompenzácie pre flotily mali byť prísne podmienené ich súladom s ochrannými cieľmi SRP.
- (14) V Agende 2030 pre udržateľný rozvoj, ktorá vznikla na pôde OSN (ďalej len „Agenda 2030“), sa ochrana a udržateľné využívanie oceánov určili za jeden zo 17 cieľov udržateľného rozvoja, a to cieľ č. 14 („zachovať a udržateľne využívať oceány, moria a morské zdroje na účely udržateľného rozvoja“). Únia sa plne zasadzuje za tento cieľ a jeho plnenie. V tejto súvislosti sa zaviazala podporovať udržateľné modré hospodárstvo, ktoré je

(*) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 508/2014 z 15. mája 2014 o Európskom námornom a rybárskom fonde, ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (ES) č. 2328/2003, (ES) č. 861/2006, (ES) č. 1198/2006 a (ES) č. 791/2007 a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1255/2011 (Ú. v. EÚ L 149, 20.5.2014, s. 1).

v súlade s námorným priestorovým plánovaním, ochranou biologických zdrojov a dosiahnutím dobrého environmentálneho stavu, ako sa uvádza v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2008/56/ES⁽⁹⁾, ako aj zakázať určité formy dotácií v odvetví rybolovu, ktoré prispievajú k nadmernej kapacite a nadmernému rybolovu, zrušiť dotácie, ktoré prispievajú k nezákonnému, nenahlásenému a neregulovanému (NNN) rybolovu, a upustiť od zavedenia nových dotácií tohto druhu. Posledné uvedené by malo vyplývať z rokovaní v rámci Svetovej obchodnej organizácie (WTO) o dotáciách v odvetví rybolovu. K odstráneniu dotácií, ktoré prispievajú k nadmernej kapacite a nadmernému rybolovu, sa Únia zaviazala aj v rámci rokovaní WTO na Svetovom summite o udržateľnom rozvoji v roku 2002 a na konferencii OSN o udržateľnom rozvoji v roku 2012 (Rio+20).

- (15) Akcie realizované podľa tohto nariadenia by vzhľadom na význam boja proti zmene klímy v súlade so záväzkami Únie vykonávať Parížsku dohodu a na záväzok plniť ciele OSN v oblasti udržateľného rozvoja mali prispieť k dosiahnutiu cieľa, ktorým je vynaloženie 30 % všetkých výdavkov VFR na roky 2021 – 2027 na zohľadňovanie cieľov v oblasti klímy, a mali by prispieť k ambícii poskytnúť 7,5 % ročných výdavkov v rámci VFR na roky 2021 – 2027 na ciele v oblasti biodiverzity v roku 2024 a 10 % ročných výdavkov v rámci VFR na roky 2021 – 2027 na ciele v oblasti biodiverzity v rokoch 2026 a 2027, pričom sa zohľadní existujúce prekryvanie medzi cieľmi v oblasti klímy a cieľmi v oblasti biodiverzity.
- (16) ENRAF by mal prispievať k plneniu cieľov, ktoré si Únia stanovila v oblasti životného prostredia, zmiernenia zmeny klímy a adaptácie na túto zmenu. Toto prispievanie by sa malo sledovať uplatňovaním environmentálnych a klimatických ukazovateľov Únie a mali by sa o ňom pravidelne podávať správy v súlade s nariadením (EÚ) 2021/1060.
- (17) V súlade s článkom 42 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1380/2013⁽¹⁰⁾ by finančná pomoc Únie v rámci ENRAF mala byť podmienená dodržiavaním pravidiel SRP. Žiadosti prevádzkovateľov, ktorí sa dopustili závažného porušenia pravidiel SRP, by nemali byť prípustné.
- (18) S cieľom riešiť osobitné podmienky SRP uvedené v nariadení (EÚ) č. 1380/2013 a prispieť k dodržiavaniu pravidiel SRP by sa mali stanoviť dodatočné ustanovenia k pravidlám prerušenia, pozastavenia a finančných opráv uvedeným v nariadení (EÚ) 2021/1060. Ak si členský štát nesplní záväzky vyplývajúce zo SRP alebo ak má Komisia dôkazy o takomto nesplnení, Komisia by mala mať možnosť preventívne prerušiť platobné lehoty. Okrem možnosti prerušenia platobnej lehoty a s cieľom vyhnúť sa zjavnému riziku uhradenia neoprávnených výdavkov by Komisia mala mať v prípadoch závažného porušenia pravidiel SRP zo strany členského štátu možnosť pozastaviť platby a uložiť finančné opravy.
- (19) V uplynulých rokoch sa podnikli kroky zamerané na obnovenie zdravej úrovne populácií rýb, zvýšenie ziskovosti odvetvia rybolovu v Únii a na ochranu morských ekosystémov. Naďalej však pretrvávajú značné výzvy, pokiaľ ide o úplné dosiahnutie sociálno-ekonomických a environmentálnych cieľov SRP, najmä pokiaľ ide o ciele obnovy a zachovania populácií lovených druhov nad úrovňami, pri ktorých možno dosiahnuť maximálny udržateľný výnos (ďalej len „MSY“ - maximum sustainable yield), eliminácie nechcených úlovkov a vytvorenia oblastí na obnovu populácií rýb. Dostihnutie týchto cieľov si vyžaduje trvalú podporu po roku 2020, najmä v morských oblastiach, v ktorých je pokrok pomalší.
- (20) ENRAF by mal prispieť k dosiahnutiu environmentálnych, hospodárskych a sociálnych cieľov SRP, ako aj cieľov SRP v oblasti zamestnanosti, ktoré sa stanovujú v článku 2 nariadenia (EÚ) č. 1380/2013, najmä k cieľom obnovy a zachovania populácií lovených druhov nad úrovňami, pri ktorých možno dosiahnuť MSY, zabránenia nechceným úlovkom a čo najväčšiemu zníženiu týchto úlovkov a minimalizovania negatívnych vplyvov rybolovných činností na morský ekosystém. Takouto podporou by sa malo zabezpečiť, aby boli rybolovné činnosti dlhodobé

⁽⁹⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/56/ES zo 17. júna 2008, ktorou sa ustanovuje rámec pre činnosť Spoločenstva v oblasti morskej environmentálnej politiky (rámcová smernica o morskej stratégii) (Ú. v. EÚ L 164, 25.6.2008, s. 19).

⁽¹⁰⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1380/2013 z 11. decembra 2013 o spoločnej rybárskej politike, ktorým sa menia nariadenia Rady (ES) č. 1954/2003 a (ES) č. 1224/2009 a zrušujú nariadenia Rady (ES) č. 2371/2002 a (ES) č. 639/2004 a rozhodnutie Rady 2004/585/ES (Ú. v. EÚ L 354, 28.12.2013, s. 22).

environmentálne udržateľné a riadené spôsobom, ktorý je v súlade s cieľmi stanovenými v článku 2 nariadenia (EÚ) č. 1380/2013, s cieľom dosiahnuť hospodársky a sociálny prínos a prínos v oblasti zamestnanosti, prispieť k dostupnosti dodávok zdravých potravín a prispieť k primeranej životnej úrovni tých, ktorí sú závislí od rybolovných činností, a to so zreteľom na pobrežný rybolov a sociálno-ekonomické aspekty. Táto podpora by sa mala vzťahovať aj na inovácie a investície týkajúce sa rybolovných postupov a techník, ktoré majú malý vplyv, sú selektívne, odolné voči zmene klímy a nízkouhlíkové.

- (21) Rybolov má rozhodujúci význam pri zachovaní živobytia a kultúrneho dedičstva mnohých pobrežných komunít v Únii, najmä tam, kde zohráva dôležitú úlohu maloobjemový pobrežný rybolov. Keďže priemerný vek v rámci mnohých rybárskych komunít je viac ako 50 rokov, výzvou je stále generačná obnova a diverzifikácia činností. Tvorba a rozvoj nových hospodárskych činností v odvetví rybolovu zo strany mladých rybárov sú finančne náročné a predstavujú prvok, ktorý by sa mal zohľadniť pri prideľovaní a zacielení finančných prostriedkov z ENRAF. Takýto rozvoj má pre konkurencieschopnosť odvetvia rybolovu v Únii zásadný význam. Preto by sa mala mladým rybárom, ktorí začínajú vykonávať rybolovné činnosti, poskytovať podpora, aby sa mohli ľahšie usadiť. Aby sa zaistila životaschopnosť nových hospodárskych činností podporovaných z ENRAF, podpora by sa mala podmieniť nadobudnutím primeraných skúseností alebo kvalifikácií. Ak sa v rámci podpory na začatie podnikania financuje nadobudnutie rybárskeho plavidla, mala by táto podpora prispievať len na nadobudnutie prvého rybárskeho plavidla alebo jeho kontrolného podielu.
- (22) Jednou z hlavných výziev SRP je zamedzenie nechceným úlovkom. V tejto súvislosti zákonná povinnosť vylodiť všetky úlovky priniesla odvetviu značné a významné zmeny rybolovných postupov, ktoré si niekedy vyžiadali významné finančné náklady. Preto by malo byť možné podporovať z ENRAF inovácie a investície, ktoré prispievajú k úplnému vykonávaniu povinnosti vylodiť úlovky, ako aj k vypracovaniu a vykonávaniu ochranných opatrení prispievajúcich k selektívnosti. Na investície do selektívneho rybárskeho výstroja, do zlepšenia prístavných infraštruktúr a do obchodovania s nechcenými úlovkami by malo byť možné udeľovať pomoc s vyššou intenzitou ako v prípade iných operácií. Okrem toho by malo byť možné poskytnúť pomoc s maximálnou intenzitou vo výške 100 % pri navrhovaní, vývoji, monitorovaní, hodnotení a riadení transparentných systémov výmeny rybolovných možností medzi členskými štátmi (ďalej len „výmena kvót“) s cieľom zmierniť účinok „blokačných druhov“ spôsobený povinnosťou vylodenia.
- (23) Z ENRAF by malo byť možné podporovať inovácie a investície na palubách rybárskych plavidiel Únie. Táto podpora by mala zahŕňať akcie zamerané na zlepšenie zdravia, bezpečnosti a pracovných podmienok, energetickej účinnosti a kvality úlovkov. Nemala by zahŕňať nadobúdanie vybavenia, ktoré zlepšuje schopnosť rybárskeho plavidla nájsť ryby. Takáto podpora by takisto nemala viesť k zvýšeniu rybolovnej kapacity žiadneho plavidla okrem prípadov, keď priamo vyplýva zo zvýšenia hrubej priestornosti rybárskeho plavidla, ktoré je potrebné na zlepšenie bezpečnosti, pracovných podmienok alebo energetickej účinnosti. V takýchto prípadoch by sa zvýšenie rybolovnej kapacity jednotlivých plavidiel malo kompenzovať predchádzajúcim zrušením aspoň rovnakej rybolovnej kapacity bez verejnej pomoci z rovnakého segmentu flotily alebo zo segmentu flotily, v ktorom rybolovná kapacita nie je v rovnováhe s dostupnými rybolovnými možnosťami, aby toto zvýšenie nevedlo k zvýšeniu rybolovnej kapacity na úrovni flotily. Okrem toho by sa podpora nemala poskytovať len na splnenie požiadaviek, ktorých dodržiavanie je povinné podľa práva Únie, s výnimkou požiadaviek, ktoré členský štát uložil na účely vykonávania nepovinných ustanovení podľa smernice Rady (EÚ) 2017/159⁽¹⁾, a len v súvislosti s nákupom, inštaláciou a riadením určitých zariadení na kontrolné účely. V rámci štruktúry bez normatívnych opatrení by rozhodnutie o stanovení presných pravidiel oprávnenosti týchto investícií malo byť na členských štátoch. Pokiaľ ide o zdravie, bezpečnosť a pracovné podmienky na palube rybárskych plavidiel, mala by sa povoliť vyššia intenzita pomoci ako v prípade iných operácií.

⁽¹⁾ Smernica Rady (EÚ) 2017/159 z 19. decembra 2016, ktorou sa vykonáva Dohoda o vykonaní Dohovoru Medzinárodnej organizácie práce o práci v odvetví rybolovu z roku 2007 uzavretá 21. mája 2012 medzi Všeobecnou konfederáciou poľnohospodárskych družstiev v Európskej únii (Cogeca), Európskou federáciou pracovníkov v doprave (ETF) a Združením národných organizácií rybárskych podnikov v Európskej únii (Europêche) (Ú. v. EÚ L 25, 31.1.2017, s. 12).

- (24) Je potrebné stanoviť osobitné pravidlá oprávnenosti pre niektoré ďalšie investície do rybárskej flotily podporované z ENRAF, aby tieto investície neprispievali k nadmernej kapacite alebo nadmernému rybolovu. Na podporu prvého nadobudnutia použitého plavidla mladým rybárom a na výmenu alebo modernizáciu motora rybárskeho plavidla by sa mali tiež vzťahovať podmienky vrátane tej, že plavidlo musí patriť do segmentu flotily, ktorý je v rovnováhe s rybolovnými možnosťami dostupnými pre daný segment, a tej, že nový alebo modernizovaný motor nesmie mať väčší výkon v kilowatoch (kW) ako nahradzaný motor.
- (25) Investície do ľudského kapitálu zohrávajú kľúčovú úlohu z hľadiska konkurencieschopnosti a hospodárskej výkonnosti rybolovného, akvakultúrneho a námorného odvetvia. Preto by malo byť možné z ENRAF podporovať poradenské služby, spoluprácu medzi vedcami a rybármi, odbornú prípravu, celoživotné vzdelávanie, ako aj presadzovanie sociálneho dialógu a šírenie poznatkov.
- (26) Kontrola rybolovu je pre vykonávanie SRP mimoriadne dôležitá. Preto by sa v rámci zdieľaného riadenia mal z ENRAF podporovať rozvoj a vykonávanie systému Únie na kontrolu rybolovu ako sa stanovuje v nariadení Rady (ES) č. 1224/2009 ⁽¹²⁾. Niektoré povinnosti stanovené v uvedenom nariadení, a to povinné systémy lokalizácie plavidiel a systémy elektronického nahlasovania, povinné systémy diaľkového elektronického monitorovania a povinné nepretržité meranie a zaznamenávanie výkonu hnacieho motora, sú dôvodom na osobitnú podporu z ENRAF. Okrem toho by sa investície členských štátov do kontrolných prostriedkov mohli použiť aj na účely námorného dozoru a spolupráce v oblasti pobrežných stráží.
- (27) Úspech SRP závisí od dostupnosti vedeckých odporúčaní na účely riadenia rybolovu, a teda od dostupnosti údajov o rybolove. Vzhľadom na výzvy a náklady súvisiace so získavaním spoľahlivých a úplných údajov je potrebné podporiť akcie členských štátov zamerané na zber a spracovanie údajov v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1004 ⁽¹³⁾ a na prispievanie k najlepším dostupným vedeckým odporúčaniam. Táto podpora by mala umožniť synergiu so zberom a spracovaním ostatných druhov námorných údajov.
- (28) Z ENRAF by sa malo podporovať účinné vykonávanie a riadenie SRP založené na poznatkoch v rámci priameho aj nepriameho riadenia prostredníctvom poskytovania vedeckých odporúčaní, regionálnej spolupráce v súvislosti s ochrannými opatreniami, vývoja a realizácie systému Únie na kontrolu rybolovu, pôsobenia poradných rád a dobrovoľných príspevkov medzinárodným organizáciám.
- (29) S cieľom posilniť hospodársky, sociálne a environmentálne udržateľné rybolovné činnosti by z ENRAF malo byť možné podporovať operácie zamerané na riadenie rybolovu a rybárskych flotíl v súlade s článkami 22 a 23 nariadenia (EÚ) č. 1380/2013 a s jeho prílohou II, ako aj úsilie členských štátov zamerané na optimalizáciu pridelovania dostupnej rybolovnej kapacity s ohľadom na potreby ich flotily a bez toho, aby sa zvýšila ich celková rybolovná kapacita.
- (30) Vzhľadom na výzvy spojené s dosahovaním ochranných cieľov SRP je vo vzťahu k niektorým segmentom flotily a morským oblastiam naďalej potrebná podpora na prispôbenie flotily. Táto podpora by mala byť jednoznačne zameraná na zlepšenie riadenia flotily a na ochranu a udržateľné využívanie morských biologických zdrojov a jej cieľom by malo byť dosiahnutie rovnováhy medzi rybolovnou kapacitou a dostupnými rybolovnými možnosťami. Preto by malo byť možné podporovať z ENRAF trvalé ukončenie rybolovných činností v tých segmentoch flotily, v ktorých rybolovná kapacita nie je v rovnováhe s dostupnými rybolovnými možnosťami. Táto podpora by mala

⁽¹²⁾ Nariadenie Rady (ES) č. 1224/2009 z 20. novembra 2009, ktorým sa zriaďuje systém kontroly Únie na zabezpečenie dodržiavania pravidiel spoločnej politiky v oblasti rybného hospodárstva a ktorým sa menia a dopĺňajú nariadenia (ES) č. 847/96, (ES) č. 2371/2002, (ES) č. 811/2004, (ES) č. 768/2005, (ES) č. 2115/2005, (ES) č. 2166/2005, (ES) č. 388/2006, (ES) č. 509/2007, (ES) č. 676/2007, (ES) č. 1098/2007, (ES) č. 1300/2008, (ES) č. 1342/2008 a ktorým sa zrušujú nariadenia (EHS) č. 2847/93, (ES) č. 1627/94 a (ES) č. 1966/2006 (Ú. v. EÚ L 343, 22.12.2009, s. 1).

⁽¹³⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1004 zo 17. mája 2017 o vytvorení rámca Únie pre zber, správu a využívanie údajov v odvetví rybárstva a pre podporu vedeckých odporúčaní súvisiacich so spoločnou rybárskou politikou, a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 199/2008 (Ú. v. EÚ L 157, 20.6.2017, s. 1).

byť nástrojom akčných plánov na prispôsobenie segmentov flotily so zistenou nadmernou štruktúrnou kapacitou v zmysle článku 22 ods. 4 nariadenia (EÚ) č. 1380/2013 a mala by sa implementovať buď likvidáciou rybárskeho plavidla, alebo jeho vyradením z prevádzky a dodatočným vybavením na iné činnosti. Ak by dodatočné vybavenie viedlo k zvýšeniu tlaku rekreačného rybolovu na morský ekosystém, podpora by sa mala poskytnúť len vtedy, ak je to v súlade so SRP a cieľmi stanovenými v relevantných viacročných plánoch.

- (31) S cieľom prispieť k ochranným cieľom SRP alebo zmierniť určité mimoriadne okolnosti by z ENRAF malo byť možné podporovať kompenzáciu za dočasné zastavenie rybolovných činností spôsobené vykonávaním určitých ochranných opatrení, vykonávaním núdzových opatrení, prerušením uplatňovania dohody o partnerstve v odvetví udržateľného rybolovu (ďalej len „SFPA“ - sustainable fisheries partnership agreement) z dôvodov vyššej moci, prírodnou katastrofou, environmentálnou nehodou alebo zdravotnou krízou. Podpora v prípade dočasného zastavenia spôsobeného ochrannými opatreniami by sa mala poskytovať len vtedy, ak je na základe vedeckých odporúčaní potrebné znížiť rybolovné úsilie v záujme dosiahnutia cieľov uvedených v článku 2 ods. 2 a článku 2 ods. 5 písm. a) nariadenia (EÚ) č. 1380/2013.
- (32) Vzhľadom na to, že rybári sú vystavení rastúcim hospodárskym a environmentálnym rizikám, okrem iného v dôsledku zmeny klímy a cenovej volatility, z ENRAF by malo byť možné podporovať akcie, ktoré posilňujú odolnosť odvetvia rybolovu okrem iného prostredníctvom vzájomných fondov, poisťných nástrojov alebo iných kolektívnych systémov, ktoré zvyšujú schopnosť odvetvia riadiť riziká a reagovať na nepriaznivé okolnosti.
- (33) Maloobjemový pobrežný rybolov vykonávajú námorné a vnútrozemské rybárske plavidlá s celkovou dĺžkou menej ako 12 metrov, ktoré nepoužívajú vlečený rybársky výstroj, a rybári loviaci z brehu vrátane zberačov mäkkýšov, kôrovcov a ostnatokožcov. Toto odvetvie predstavuje takmer 75 % všetkých rybárskych plavidiel registrovaných v Únii a takmer polovicu všetkých zamestnancov v odvetví rybolovu. Prevádzkovatelia maloobjemového pobrežného rybolovu sú obzvlášť závislí od zdravých populácií rýb, ktoré predstavujú hlavný zdroj ich príjmu. V záujme podpory udržateľných rybolovných postupov by mali mať títo prevádzkovatelia v rámci ENRAF preferenčné zaobchádzanie v podobe maximálnej miery intenzity pomoci vo výške 100 % s výnimkou operácií súvisiacich s prvým nadobudnutím rybárskeho plavidla, výmenou alebo modernizáciou motora a operáciami, ktorými sa zvyšuje hrubá priestornosť rybárskeho plavidla na účely zlepšenia bezpečnosti, pracovných podmienok alebo energetickej účinnosti. Okrem toho by členské štáty mali vo svojom programe zohľadniť osobitné potreby maloobjemového pobrežného rybolovu a opísať druhy akcií, ktoré zvažujú na účely rozvoja maloobjemového pobrežného rybolovu.
- (34) Maximálna miera spolufinancovania z ENRAF na jeden špecifický cieľ by mala byť 70 % oprávnených verejných výdavkov s výnimkou kompenzácie dodatočných nákladov v najvzdialenejších regiónoch, v prípade ktorých by mala byť 100 %.
- (35) Maximálna miera intenzity pomoci by mala byť 50 % celkových oprávnených výdavkov s možnosťou stanoviť v určitých prípadoch odchýlné sadzby.
- (36) Najvzdialenejšie regióny čelia osobitným výzvam súvisiacim s ich odľahlosťou, topografickými a klimatickými podmienkami, ako sa uvádza v článku 349 ZFEÚ, ale majú aj osobitné prednosti, na základe ktorých sa môže rozvíjať udržateľné modré hospodárstvo. Preto by sa v prípade každého najvzdialenejšieho regiónu mal k programu dotknutých členských štátov priložiť akčný plán rozvoja odvetví udržateľného modrého hospodárstva vrátane udržateľného rybolovu a akvakultúry a malo by sa vyčleniť prídelenie finančných prostriedkov na podporu vykonávania týchto akčných plánov. Z ENRAF by malo byť možné podporovať aj kompenzáciu dodatočných nákladov, ktorým čelia prevádzkovatelia z najvzdialenejších regiónov z dôvodu polohy alebo ostrovného charakteru týchto regiónov. Táto podpora by mala byť obmedzená na určitý percentuálny podiel z celkového prídelenia finančných prostriedkov. Okrem toho by sa na najvzdialenejšie regióny mala uplatňovať vyššia miera intenzity pomoci ako v prípade iných operácií. Členské štáty by mali mať možnosť poskytnúť dodatočné financovanie na vykonávanie uvedenej podpory. Ako štátna pomoc by sa takéto financovanie malo oznámiť Komisii, ktorá ho môže schváliť podľa tohto nariadenia ako súčasť uvedenej podpory.

- (37) V rámci zdieľaného riadenia by malo byť možné podporovať z ENRAF ochranu a obnovu vodnej biodiverzity a vodných ekosystémov, a to aj vo vnútrozemských vodách. Na tento účel by mala byť k dispozícii podpora z ENRAF na kompenzáciu pre rybárov okrem iného za pasívny zber stratených rybárskych výstrojov a morského odpadu z mora vrátane zberu morských rias rodu *Sargassum* a podpora pre investície do prístavov s cieľom poskytnúť primerané prijímacie zariadenia pre stratený rybársky výstroj a morský odpad. Podpora by mala byť k dispozícii aj na akcie zamerané na dosiahnutie alebo udržanie dobrého environmentálneho stavu morského prostredia v zmysle smernice 2008/56/ES, na vykonávanie opatrení priestorovej ochrany stanovených podľa uvedenej smernice, na spravovanie, obnovu a monitorovanie oblastí sústavy NATURA 2000 v súlade s prioritnými akčnými rámcami vytvorenými podľa smernice Rady 92/43/EHS⁽¹⁴⁾, na ochranu druhov najmä podľa smernice 92/43/EHS a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES⁽¹⁵⁾, ako aj na obnovu vnútrozemských vôd v súlade s programom opatrení stanoveným podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES⁽¹⁶⁾. V rámci priameho riadenia by sa z ENRAF malo podporovať presadzovanie čistých a zdravých morí a vykonávanie Európskej stratégie pre plasty v obehovom hospodárstve, ktorá sa vypracovala v rámci oznámenia Komisie zo 16. januára 2018, a to v súlade s cieľom dosiahnuť alebo udržať dobrý environmentálny stav morského prostredia.
- (38) Rybolov a akvakultúra prispievajú k potravinovej bezpečnosti a výžive. Odhaduje sa však, že Únia v súčasnosti dováža viac ako 60 % svojich dodávok produktov rybolovu, a preto je vo veľkej miere závislá od tretích krajín. Dôležitou výzvou je podnietiť spotrebu rybích bielkovín vyrábaných v Únii, ktoré spĺňajú vysoké normy kvality a sú dostupné spotrebiteľom za prijateľné ceny.
- (39) Z ENRAF by malo byť možné financovať podporu a udržateľný rozvoj akvakultúry vrátane sladkovodnej akvakultúry na účely chovu vodných živočíchov a pestovania vodných rastlín určených na výrobu potravín a iných surovín. V niektorých členských štátoch platia aj naďalej zložité administratívne postupy, ako napríklad problematický prístup do priestoru a zatažujúce postupy udeľovania licencií, ktoré sťažujú odvetviu zlepšenie imidžu a konkurencieschopnosti produktov akvakultúry. Podpora z ENRAF by mala byť v súlade s viacročnými národnými strategickými plánmi pre akvakultúru vypracovanými na základe nariadenia (EÚ) č. 1380/2013. Oprávnená by mala byť predovšetkým podpora environmentálnej udržateľnosti, produktívnych investícií, inovácie, získavania odborných zručností, zlepšovania pracovných podmienok a kompenzačných opatrení, ktorými sa zabezpečujú kritické služby v oblasti manažmentu krajiny a prírody. Oprávnené by mali byť aj akcie v oblasti verejného zdravia, systémov poistenia akvakultúrnych obsádok, ako aj v oblasti zdravia a dobrých životných podmienok zvierat.
- (40) Potravinová bezpečnosť sa opiera o efektívne a dobre organizované trhy, ktoré zlepšujú transparentnosť, stabilitu, kvalitu a rozmanitosť dodávateľského reťazca, ako aj informácie pre spotrebiteľov. Na tento účel by malo byť možné podporovať z ENRAF obchodovanie s produktmi rybolovu a akvakultúry v súlade s cieľmi stanovenými v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1379/2013⁽¹⁷⁾. V prvom rade by mala byť k dispozícii podpora na zakladanie organizácií výrobcov, vykonávanie výrobných a marketingových plánov, podporu nových trhových odbytísk a rozvoj a šírenie informácií o trhu.
- (41) Spracovateľské odvetvie je dôležité z hľadiska dostupnosti a kvality produktov rybolovu a akvakultúry. Malo by byť možné podporovať z ENRAF ciele investície v tomto odvetví za predpokladu, že prispejú k dosiahnutiu cieľov nariadenia o spoločnej organizácii trhov. V prípade podnikov, ktoré nie sú malými a strednými podnikmi (MSP), by sa takáto podpora mala poskytovať len prostredníctvom finančných nástrojov a prostredníctvom Programu InvestEU, a nie prostredníctvom grantov.

⁽¹⁴⁾ Smernica Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (Ú. v. ES L 206, 22.7.1992, s. 7).

⁽¹⁵⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES z 30. novembra 2009 o ochrane voľne žijúceho vtáctva (Ú. v. EÚ L 20, 26.1.2010, s. 7).

⁽¹⁶⁾ Smernica 2000/60/ES Európskeho parlamentu a Rady z 23. októbra 2000, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva (Ú. v. EÚ L 327, 22.12.2000, s. 1).

⁽¹⁷⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1379/2013 z 11. decembra 2013 o spoločnej organizácii trhov s produktmi rybolovu a akvakultúry, ktorým sa menia nariadenia Rady (ES) č. 1184/2006 a (ES) č. 1224/2009 a zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 104/2000 (Ú. v. EÚ L 354, 28.12.2013, s. 1).

- (42) Z ENRAF by malo byť možné podporovať kompenzácie pre prevádzkovateľov z odvetvia rybolovu a akvakultúry v prípade mimoriadnych udalostí spôsobujúcich závažné narušenie trhov.
- (43) Vytváranie pracovných miest v pobrežných regiónoch závisí od miestneho rozvoja udržateľného modrého hospodárstva, ktoré oživuje sociálnu štruktúru týchto regiónov. Námorné odvetvia a služby pravdepodobne prekonajú rast globálneho hospodárstva a do roku 2030 významne prispievajú k zamestnanosti a rastu. Z hľadiska udržateľnosti závisí modrý rast od inovácií a investícií v oblasti nových námorných podnikov a biohospodárstva vrátane modelov udržateľného cestovného ruchu, obnoviteľnej energie z oceánov, inovatívnej a špičkovej stavby lodí a nových prístavných služieb, ktoré môžu vytvárať pracovné miesta a súčasne zlepšiť miestny rozvoj. Zatiaľ čo verejné investície do udržateľného modrého hospodárstva by mali byť podporované prostredníctvom rozpočtu Únie, podpora z ENRAF by sa mala osobitne zameriavať na vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj udržateľného modrého hospodárstva a na odstránenie prekážok s cieľom uľahčiť investície a rozvoj nových trhov, technológií alebo služieb. Podpora rozvoja udržateľného modrého hospodárstva by sa mala poskytovať prostredníctvom zdieľaného, priameho a nepriameho riadenia.
- (44) Rozvoj udržateľného modrého hospodárstva sa vo veľkej miere opiera o partnerstvá medzi miestnymi zainteresovanými stranami, ktoré prispievajú k životaschopnosti pobrežných a vnútrozemských komunít a hospodárstiev. ENRAF by mal poskytnúť nástroje na podporu takýchto partnerstiev. Na tento účel by mala byť v rámci zdieľaného riadenia k dispozícii podpora prostredníctvom CLLD. Tento prístup by mal posilniť hospodársku diverzifikáciu v miestnom kontexte prostredníctvom rozvoja pobrežného a vnútrozemského rybolovu, akvakultúry a udržateľného modrého hospodárstva. Stratégie CLLD by mali zabezpečiť, aby miestne komunity v oblastiach rybolovu a akvakultúry lepšie využívali príležitosti, ktoré ponúka udržateľné modré hospodárstvo, prostredníctvom zhodnocovania a posilňovania environmentálnych, kultúrnych, sociálnych a ľudských zdrojov. Každé miestne partnerstvo by preto malo zodpovedať hlavnému zameraniu svojej stratégie tým, že zabezpečí vyvážené zapojenie a zastúpenie všetkých príslušných zainteresovaných strán z miestneho udržateľného modrého hospodárstva.
- (45) V rámci zdieľaného riadenia by malo byť možné podporovať z ENRAF posilňovanie udržateľného spravovania morí a oceánov prostredníctvom zberu, správy a využívania údajov na účely prehĺbenia poznatkov o stave morského prostredia. Táto podpora by sa mala zamerať na plnenie požiadaviek smerníc 92/43/EHS a 2009/147/ES, na podporu námorného priestorového plánovania a na zvyšovanie kvality a výmeny údajov prostredníctvom Európskej námornej monitorovacej a dátovej siete.
- (46) V rámci priameho a nepriameho riadenia by sa mala podpora z ENRAF zameriavať na vhodné podmienky pre udržateľné modré hospodárstvo prostredníctvom podpory integrovanej správy a integrovaného riadenia námornej politiky, posilnenia transferu a využívania výsledkov výskumu a inovácie a technológií v udržateľnom modrom hospodárstve, zlepšenia námorných zručností, úrovne poznatkov o oceánoch a spoločného využívania sociálno-ekonomických údajov o udržateľnom modrom hospodárstve, podpory udržateľného modrého hospodárstva, ktoré je nízkouhlíkové a odolné voči zmene klímy, a rozvoja plánov realizácie projektov a inovačných finančných nástrojov. V súvislosti s uvedenými oblasťami by sa mala venovať náležitá pozornosť osobitnej situácii najvzdialenejších regiónov.
- (47) 60 % oceánov sa nachádza mimo hraníc jurisdikcie jednotlivých štátov. Zodpovednosť za ne má teda spoločný medzinárodný charakter. Väčšina problémov, ktorým čelia oceány, napríklad nadmerné využívanie zdrojov, zmena klímy, acidifikácia, znečisťovanie a pokles biodiverzity, má cezhraničnú povahu, a preto si vyžaduje spoločnú reakciu. Podľa Dohovoru Organizácie Spojených národov o morskom práve, ktorého je Únia zmluvnou stranou podľa rozhodnutia Rady 98/392/ES⁽¹⁸⁾, vznikli mnohé jurisdikčné práva, inštitúcie a osobitné rámce na reguláciu a riadenie ľudskej činnosti v oceánoch. V posledných rokoch sa dospelo ku globálnemu konsenzu, že morské prostredie a námorné ľudské činnosti by sa mali riadiť efektívnejšie, aby sa riešil rastúci tlak na oceány.

⁽¹⁸⁾ Rozhodnutie Rady 98/392/ES z 23. marca 1998, o uzatvorení Dohovoru Organizácie Spojených národov z 10. decembra 1982 o morskom práve a Dohody z 28. júla 1994 o vykonávaní jeho časti XI Európskym spoločenstvom (Ú. v. ES L 179, 23.6.1998, s. 1).

- (48) Únia ako celosvetový aktér je pevne odhodlaná podporovať medzinárodnú správu oceánov v súlade so spoločným oznámením Komisie a vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku z 10. novembra 2016 s názvom „Medzinárodná správa oceánov: program pre budúcnosť našich oceánov“. Politika Únie v oblasti správy oceánov pristupuje k oceánom integrovaným spôsobom. Medzinárodná správa oceánov je podstatná nielen z hľadiska dosiahnutia Agendy 2030, a najmä cieľa udržateľného rozvoja č. 14, ale aj z hľadiska zaručenia bezpečných, chránených, čistých a udržateľne spravovaných morí a oceánov pre budúce generácie. Únia musí splniť tieto medzinárodné záväzky a byť hnacím motorom snahy o zlepšenie medzinárodnej správy oceánov na bilaterálnej, regionálnej a multilaterálnej úrovni, čo zahŕňa zabraňovanie NNN rybolovu, odrádzanie od neho a jeho odstránenie, zlepšenie rámca pre medzinárodnú správu oceánov, zníženie tlaku na oceány a moria, vytvorenie podmienok pre udržateľné modré hospodárstvo a posilnenie medzinárodného výskumu a údajov o oceánoch.
- (49) Akcie na podporu medzinárodnej správy oceánov v rámci ENRAF majú za cieľ zlepšiť celkový rámec medzinárodných a regionálnych procesov, dohôd, pravidiel a inštitúcií na reguláciu a riadenie ľudskej činnosti v oceánoch. Z ENRAF by sa mali podporiť medzinárodné dohody, ktoré Únia uzavrela v oblastiach, na ktoré sa nevzťahujú SFPa, ktoré boli uzavreté s rôznymi tretími krajinami, ako aj členský príspevok Únie v rámci regionálnych organizácií pre riadenie rybolovu (ďalej len „RFMO“ - regional fisheries management organisations). SFPa a RFMO budú naďalej financované z rôznych oblastí rozpočtu Únie.
- (50) Pokiaľ ide o bezpečnosť a obranu, je nevyhnutné zlepšiť ochranu hraníc a ochranu námornej dopravy. V rámci stratégie námornej bezpečnosti Európskej únie, ktorú prijala Rada Európskej únie 24. júna 2014, a jej akčného plánu prijatého 16. decembra 2014 je kľúčom k dosiahnutiu týchto cieľov výmena informácií a spolupráca na úrovni európskej pohraničnej a pobrežnej stráže, ktorá sa realizuje medzi Európskou agentúrou pre kontrolu rybárstva, Európskou námornou bezpečnostnou agentúrou a Európskou agentúrou pre pohraničnú a pobrežnú stráž. Z ENRAF by sa preto mala v rámci zdieľaného i priameho riadenia podporovať spolupráca v oblasti námorného dozoru a pobrežnej stráže, okrem iného aj nákupom tovaru pre viacúčelové námorné operácie. Okrem toho by mal umožniť príslušným agentúram, aby implementovali podporu v oblasti námorného dozoru a ochrany námornej dopravy prostredníctvom nepriameho riadenia.
- (51) V rámci zdieľaného riadenia by mal každý členský štát pripraviť jeden program, ktorý by mala schváliť Komisia. Komisia by mala návrhy programov posúdiť s ohľadom na maximalizáciu ich príspevku k prioritám ENRAF a k cieľom v oblasti odolnosti, zelenej transformácie a digitálnej transformácie. Pri posudzovaní návrhu programov by Komisia mala zohľadniť aj ich prínos k rozvoju udržateľného maloobjemového pobrežného rybolovu a k environmentálnej, hospodárskej a sociálnej udržateľnosti, k plneniu environmentálnych a sociálno-ekonomických výziev SRP, k sociálno-ekonomickej výkonnosti udržateľného modrého hospodárstva, k ochrane a obnove morských ekosystémov, k zníženiu morského odpadu a k zmierneniu zmeny klímy a adaptácii na ňu.
- (52) V kontexte regionalizácie a s cieľom podnietiť členské štáty, aby pri príprave programov uplatňovali strategický prístup, by Komisia mala pri posudzovaní návrhov programov v príslušných prípadoch zohľadniť analýzu regionálnej morskej oblasti vypracovanú Komisiou, v ktorej sa uvádzajú spoločné silné a slabé stránky z hľadiska dosahovania cieľov SRP. Táto analýza by mala usmerňovať členské štáty aj Komisiu pri rokovaní o jednotlivých programoch s prihliadnutím na regionálne výzvy a potreby.
- (53) Výkonnosť ENRAF v členských štátoch by sa mala posudzovať na základe ukazovateľov. Členské štáty by mali podávať správy o pokroku pri dosahovaní stanovených čiastkových a konečných cieľov v súlade s nariadením (EÚ) 2021/1060. Na tento účel by sa mal zriadiť rámec monitorovania a hodnotenia.

- (54) Na účely poskytovania informácií o podpore poskytovanej z ENRAF na environmentálne a klimatické ciele v súlade s nariadením (EÚ) 2021/1060 by sa mala stanoviť metodika založená na typoch intervencií. Táto metodika by mala spočívať v priradení konkrétneho koeficientu poskytovanej podpore na úrovni, ktorá odráža rozsah, v akom táto podpora prispieva k plneniu environmentálnych a klimatických cieľov.
- (55) Podľa bodov 22 a 23 Medziinštitucionálnej dohody z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva ⁽¹⁹⁾ by sa ENRAF mal hodnotiť na základe informácií získaných v súlade s osobitnými požiadavkami na monitorovanie, pričom by sa malo predchádzať administratívne zapažadeniu, najmä vo vzťahu k členským štátom, a nadmernej regulácii. V prípade potreby by uvedené požiadavky mali zahŕňať merateľné ukazovatele ako základ hodnotenia účinkov ENRAF v praxi.
- (56) Komisia by mala vykonávať informačné a komunikačné činnosti v súvislosti s ENRAF a jeho akciami a výsledkami. Finančné zdroje pridelené na ENRAF by mali zároveň prispievať k inštitucionálnej komunikácii o politických prioritách Únie, pokiaľ súvisia s prioritami ENRAF.
- (57) V súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách, nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 883/2013 ⁽²⁰⁾, a nariadeniami Rady (ES, Euratom) č. 2988/95 ⁽²¹⁾, (Euratom, ES) č. 2185/96 ⁽²²⁾ a (EÚ) 2017/1939 ⁽²³⁾ sa finančné záujmy Únie majú chrániť prostredníctvom primeraných opatrení vrátane opatrení týkajúcich sa: prevencie, odhaľovania, opravy a vyšetrovania nezrovnalostí vrátane podvodov; vymáhania stratených, neoprávnene vyplatených alebo nesprávne použitých finančných prostriedkov; a uloženia administratívnych sankcií v náležitých prípadoch. Konkrétne má Európsky úrad pre boj proti podvodom (ďalej len „OLAF“) právomoc vykonávať v súlade s nariadeniami (Euratom, ES) č. 2185/96 a (EÚ, Euratom) č. 883/2013 administratívne vyšetrovania vrátane kontrol a inšpekcii na mieste s cieľom zistiť, či nedošlo k podvodu, ku korupcii alebo k akémukoľvek inému protiprávnemu konaniu poškodzujúcemu finančné záujmy Únie. Európska prokuratúra je v súlade s nariadením (EÚ) 2017/1939 splnomocnená vyšetrovať a stíhať trestné činy poškodzujúce finančné záujmy Únie, ako sa ustanovuje v smernici Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1371 ⁽²⁴⁾. V súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách má každá osoba alebo každý subjekt, ktoré prijímajú finančné prostriedky Únie, v plnej miere spolupracovať pri ochrane finančných záujmov Únie, udeliť potrebné práva a prístup Komisii, OLAF-u, Dvoru audítorov a, pokiaľ ide o tie členské štáty, ktoré sa zúčastňujú na posilnenej spolupráci podľa nariadenia (EÚ) 2017/1939, Európskej prokuratúry a zabezpečiť, aby všetky tretie strany zúčastňujúce sa na implementácii finančných prostriedkov Únie udelili rovnocenné práva. Členské štáty by mali predchádzať akýmkoľvek nezrovnalostiam vrátane podvodov zo strany prijímateľov, odhaľovať ich a účinne ich riešiť. Členské štáty by mali Komisii podávať správy o akýchkoľvek odhalených nezrovnalostiach vrátane podvodov a o akýchkoľvek následných krokoch, ktoré podnikli v súvislosti s takými nezrovnalosťami a v súvislosti s akýmikoľvek vyšetrovaniami vykonávanými OLAF-om.
- (58) S cieľom zvýšiť transparentnosť využívania fondov Únie a ich správneho finančného riadenia, najmä z hľadiska posilnenia verejnej kontroly používaných finančných prostriedkov, by sa niektoré informácie o operáciách financovaných z ENRAF mali uverejniť na webovom sídle členského štátu v súlade s nariadením (EÚ) 2021/1060. Keď členský štát uverejňuje informácie o operáciách financovaných z ENRAF, je potrebné dodržiavať pravidlá o ochrane osobných údajov stanovené v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 ⁽²⁵⁾.

⁽¹⁹⁾ Ú. v. EÚ L 123, 12.5.2016, s. 1.

⁽²⁰⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 883/2013 z 11. septembra 2013 o vyšetrovaniach vykonávaných Európskym úradom pre boj proti podvodom (OLAF), ktorým sa zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1073/1999 a nariadenie Rady (Euratom) č. 1074/1999 (Ú. v. EÚ L 248, 18.9.2013, s. 1).

⁽²¹⁾ Nariadenie Rady (ES, Euratom) č. 2988/95 z 18. decembra 1995 o ochrane finančných záujmov Európskych spoločenstiev (Ú. v. ES L 312, 23.12.1995, s. 1).

⁽²²⁾ Nariadenie Rady (Euratom, ES) č. 2185/96 z 11. novembra 1996 o kontrolách a inšpekciách na mieste, vykonávaných Komisiou s cieľom ochrany finančných záujmov Európskych spoločenstiev pred spreneverou a inými podvodmi (Ú. v. ES L 292, 15.11.1996, s. 2).

⁽²³⁾ Nariadenie Rady (EÚ) 2017/1939 z 12. októbra 2017, ktorým sa vykonáva posilnená spolupráca na účely zriadenia Európskej prokuratúry (Ú. v. EÚ L 283, 31.10.2017, s. 1).

⁽²⁴⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1371 z 5. júla 2017 o boji proti podvodom, ktoré poškodzujú finančné záujmy Únie, prostredníctvom trestného práva (Ú. v. EÚ L 198, 28.7.2017, s. 29).

⁽²⁵⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) (Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016, s. 1).

- (59) S cieľom doplniť určité nepodstatné prvky tohto nariadenia by sa mala na Komisiu delegovať právomoc prijímať delegované akty v súlade s článkom 290 ZFEÚ, pokiaľ ide o určenie prahovej hodnoty, po ktorej prekročení je žiadosť neprípustná, a obdobia neprípustnosti v súvislosti s kritériami prípustnosti žiadostí, a dĺžky trvania tohto obdobia, pokiaľ ide o opatrenia na vymáhanie poskytnutej pomoci v prípade závažných porušení, pokiaľ ide o príslušné dátumy začatia alebo ukončenia obdobia neprípustnosti žiadostí a podmienky pre skrátené obdobie neprípustnosti a pokiaľ ide o vymedzenie kritérií na výpočet dodatočných nákladov vyplývajúcich z osobitných znevýhodnení najvzdialenejších regiónov. S cieľom zmeniť určité nepodstatné prvky tohto nariadenia by sa mala na Komisiu delegovať aj právomoc prijímať delegované akty v súlade s článkom 290 ZFEÚ, ktoré umožnia zaviesť dodatočné kľúčové ukazovatele výkonnosti. S cieľom uľahčiť hladký prechod zo systému zavedeného nariadením (EÚ) č. 508/2014 na systém zavedený týmto nariadením by sa mala na Komisiu delegovať aj právomoc prijímať delegované akty v súlade s článkom 290 ZFEÚ, ktorými sa toto nariadenie doplní stanovením prechodných ustanovení. Je osobitne dôležité, aby Komisia počas prípravných prác uskutočnila príslušné konzultácie, a to aj na úrovni expertov, a aby tieto konzultácie vykonávala v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva. Predovšetkým, v záujme rovnakého zastúpenia pri príprave delegovaných aktov, sa všetky dokumenty doručujú Európskemu parlamentu a Rade v rovnakom čase ako expertom z členských štátov, a experti Európskeho parlamentu a Rady majú systematický prístup na zasadnutia skupín expertov Komisie, ktoré sa zaoberajú prípravou delegovaných aktov.
- (60) S cieľom zabezpečiť jednotné podmienky vykonávania tohto nariadenia by sa mali na Komisiu preniesť vykonávacie právomoci, pokiaľ ide o pracovné programy, identifikáciu energeticky účinných technológií a stanovenie metodických prvkov na meranie zníženia emisií CO₂ z motorov rybárskych plavidiel, výskyt výnimočnej udalosti, vymedzenie prípadov nedodržiavania zo strany členských štátov, ktoré môžu viesť k prerušeniu lehoty na platbu, pozastavenie platieb v dôsledku závažného porušenia pravidiel zo strany členského štátu, finančné opravy a určenie príslušných údajov o implementácii na úrovni operácie a ich prezentáciu. S výnimkou pracovných programov vrátane technickej pomoci a výskytu výnimočnej udalosti by sa uvedené právomoci mali vykonávať v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 ⁽²⁶⁾.
- (61) V súlade s článkom 193 ods. 2 nariadenia o rozpočtových pravidlách by malo byť možné udeliť grant aj na akciu, ktorá sa už začala, ak žiadateľ dokáže preukázať potrebu začať akciu pred podpísaním dohody o grante. Náklady, ktoré vznikli pred dátumom predloženia žiadosti o grant, však nie sú oprávnené, s výnimkou riadne odôvodnených výnimočných prípadov. S cieľom predísť akémukoľvek narušeniu podpory Únie, ktoré by mohlo poškodiť záujmy Únie, by počas obmedzeného obdobia na začiatku VFR na roky 2021 – 2027 a len v riadne odôvodnených prípadoch malo byť možné stanoviť v rozhodnutí o financovaní oprávnenosť činností a nákladov od začiatku rozpočtového roka 2021, a to aj v prípade, že tieto činnosti boli vykonané a tieto náklady vznikli pred podaním žiadosti o grant. Z rovnakých dôvodov a za rovnakých podmienok je potrebné odchyliť sa od článku 193 ods. 4 nariadenia o rozpočtových pravidlách, pokiaľ ide o granty na prevádzku.
- (62) Keďže ciele tohto nariadenia nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, ale z dôvodov ich rozsahu a dôsledkov ich možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o Európskej únii. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie týchto cieľov.

⁽²⁶⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie (Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13).

- (63) S cieľom zabezpečiť kontinuitu pri poskytovaní podpory v príslušnej oblasti politiky a umožniť vykonávanie od začiatku VFR na roky 2021 – 2027 je potrebné ustanoviť uplatňovanie tohto nariadenia so spätnou účinnosťou, pokiaľ ide o podporu v rámci priameho a nepriameho riadenia od 1. januára 2021. Toto nariadenie by preto malo nadobudnúť účinnosť čo najskôr, a to dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

HLAVA I

VŠEOBECNÝ RÁMEC

KAPITOLA I

Všeobecné ustanovenia

Článok 1

Predmet úpravy

Týmto nariadením sa na obdobie od 1. januára 2021 do 31. decembra 2027 zriaďuje Európsky námorný, rybolovný a akvakultúrny fond (ďalej len „ENRAF“). Trvanie ENRAF je zosúladené s trvaním VFR na roky 2021 – 2027. Stanovujú sa v ňom priority ENRAF, jeho rozpočet a osobitné pravidlá poskytovania finančných prostriedkov Únie, ktorými sa dopĺňajú všeobecné pravidlá, ktoré sa vzťahujú na ENRAF podľa nariadenia (EÚ) 2021/1060.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

1. Na účely tohto nariadenia a bez toho, aby bol dotknutý odsek 2 tohto článku, sa uplatňujú vymedzenia pojmov uvedené v článku 4 nariadenia (EÚ) č. 1380/2013, článku 5 nariadenia (EÚ) č. 1379/2013, článku 4 nariadenia (ES) č. 1224/2009, článku 2 nariadenia (EÚ) 2021/523 a v článku 2 nariadenia (EÚ) 2021/1060.
2. Na účely tohto nariadenia sa uplatňujú tieto vymedzenia pojmov:
 1. „spoločné prostredie na výmenu informácií“ alebo „CISE“ je prostredie systémov vyvinutých na podporu výmeny informácií medzi orgánmi zapojenými do námorného dozoru naprieč odvetviami a hranicami s cieľom zlepšiť ich informovanosť o činnostiach na mori;
 2. „pobrežná stráž“ sú vnútroštátne orgány vykonávajúce funkcie pobrežnej stráže, ktoré zahŕňajú námornú bezpečnosť, ochranu námornej dopravy, námornú colnú správu, predchádzanie obchodovaniu s ľuďmi a prevádzkačstvu a ich potláčanie, prepojené presadzovanie námorného práva, námornú hraničnú kontrolu, námorný dozor, ochranu morského prostredia, pátracie a záchranné operácie, reakcie na nehody a katastrofy, kontrolu rybolovu, inšpekciu a iné činnosti súvisiace s týmito funkciami;
 3. „Európska námorná monitorovacia a dátová sieť“ alebo „EMODNET“ je partnerstvo na zber námorných údajov a metaúdajov, ktorého cieľom je, aby tieto roztrieštené zdroje boli prístupnejšie a využiteľnejšie pre verejných a súkromných používateľov vďaka ponuke kvalitných, interoperabilných a harmonizovaných námorných údajov;
 4. „prieskumný rybolov“ je akákoľvek rybolovná operácia, ktorá sa vykonáva na komerčné účely v určitej oblasti s cieľom posúdiť ziskovosť a biologickú udržateľnosť pravidelného dlhodobého využívania rybolovných zdrojov v danej oblasti v prípade populácií, ktoré zatiaľ neboli predmetom komerčného rybolovu;

5. „rybár“ je akákoľvek fyzická osoba, ktorá sa venuje komerčným rybolovným činnostiam v súlade s pravidlami dotknutého členského štátu;
6. „vnútrozemský rybolov“ sú rybolovné činnosti vykonávané na komerčné účely vo vnútrozemských vodách plavidlami alebo inými zariadeniami vrátane tých, ktoré sa používajú na rybolov pod ľadom;
7. „medzinárodná správa oceánov“ je iniciatíva Únie na zlepšenie globálneho rámca medzinárodných a regionálnych postupov, dohôd, dojednaní, pravidiel a inštitúcií prostredníctvom uceleného medziodvetvového prístupu založeného na pravidlách s cieľom zabezpečiť zdravé, bezpečné, chránené, čisté a udržateľne spravované oceány a moria;
8. „miesto vylodenia“ je iné miesto ako námorný prístav v zmysle článku 2 bodu 16 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/352 ⁽²⁷⁾, ktoré je úradne uznané členským štátom, ktorého využívanie nie je obmedzené na jeho vlastníka a ktoré sa primárne využíva na vylodenie úlovkov plavidiel maloobjemového pobrežného rybolovu;
9. „námorná politika“ je politika Únie, ktorej cieľom je prostredníctvom súdržných námorných politík a náležitej medzinárodnej spolupráce podporovať integrované a súdržné rozhodovanie v záujme maximalizácie udržateľného rozvoja, hospodárskeho rastu a sociálnej súdržnosti Únie, predovšetkým v pobrežných a ostrovných oblastiach a najvzdialenejších regiónoch, ako aj v odvetviach udržateľného modrého hospodárstva;
10. „ochrana námornej dopravy a námorný dozor“ sú činnosti vykonávané v záujme pochopenia, v príslušných prípadoch v záujme predchádzania a komplexného riadenia všetkých udalostí a činností súvisiacich s námornou oblasťou, ktoré by mohli mať vplyv na námornú bezpečnosť a ochranu námornej dopravy, na presadzovanie práva, obranu, hraničnú kontrolu, ochranu morského prostredia, kontrolu rybolovu a na obchodné a hospodárske záujmy Únie;
11. „námorné priestorové plánovanie“ je proces, prostredníctvom ktorého príslušné orgány členského štátu analyzujú a organizujú ľudské činnosti v morských oblastiach v záujme dosiahnutia ekologických, hospodárskych a sociálnych cieľov;
12. „verejný subjekt“ je štátny, regionálny alebo miestny orgán, verejnoprávna inštitúcia alebo verejnoprávne združenie tvorené jedným alebo viacerými takýmito orgánmi alebo jedným alebo viacerými takýmito subjektmi;
13. „stratégia morskej oblasti“ je integrovaný rámec na riešenie spoločných morských a námorných výziev v určitej morskej oblasti alebo v jednej alebo viacerých morských podoblastiach, ktorým čelia členské štáty a v prípade potreby aj tretie krajiny, ako aj na podporu spolupráce a koordinácie s cieľom dosiahnuť hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť. Vypracúva ju Komisia v spolupráci s dotknutými členskými štátmi a tretími krajinami, ich regiónmi a podľa potreby s inými zainteresovanými stranami;
14. „maloobjemový pobrežný rybolov“ sú rybolovné činnosti, ktoré uskutočňujú:
 - a) morské a vnútrozemské rybárske plavidlá s celkovou dĺžkou menej ako 12 metrov, ktoré nepoužívajú vlečený výstroj vymedzený v článku 2 bode 1 nariadenia Rady (ES) č. 1967/2006 ⁽²⁸⁾; alebo
 - b) rybári loviaci z brehu vrátane zberáčov mäkkýšov, kôrovcov a ostnatokožcov;
15. „udržateľné modré hospodárstvo“ sú všetky odvetvové a medziodvetvové hospodárske činnosti v rámci jednotného trhu súvisiace s oceánmi, pobrežiami a vnútrozemskými vodami, a to aj v ostrovných a najvzdialenejších regiónoch Únie a vo vnútrozemských krajinách, vrátane rozvíjajúcich sa odvetví a nekomerčného tovaru a služieb, ktoré majú zabezpečiť dlhodobú environmentálnu, sociálnu a hospodársku udržateľnosť a ktoré sú v súlade s cieľmi udržateľného rozvoja, a najmä s cieľom č. 14, a s environmentálnymi právnymi predpismi Únie.

⁽²⁷⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/352 z 15. februára 2017, ktorým sa stanovuje rámec pre poskytovanie prístavných služieb a spoločné pravidlá o finančnej transparentnosti prístavov (Ú. v. EÚ L 57, 3.3.2017, s. 1).

⁽²⁸⁾ Nariadenie Rady (ES) č. 1967/2006 z 21. decembra 2006 o riadiacich opatreniach pre trvalo udržateľné využívanie zdrojov rybného hospodárstva v Stredozemnom mori, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (EHS) č. 2847/93 a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1626/94 (Ú. v. EÚ L 409, 30.12.2006, s. 11).

Článok 3

Priority

ENRAF prispieva k vykonávaniu SRP a námornej politiky Únie. Sleduje tieto priority:

1. podpora udržateľného rybolovu a obnova a ochrana vodných biologických zdrojov;
2. podpora udržateľných akvakultúrnych činností a spracovania a uvádzania produktov rybolovu a akvakultúry na trh, čím sa prispeje k potravinovej bezpečnosti v Únii;
3. podpora udržateľného modrého hospodárstva v pobrežných, ostrovných a vnútrozemských oblastiach a posilnenie rozvoja rybolovných a akvakultúrnych komunit;
4. posilnenie medzinárodnej správy oceánov a podpora toho, aby boli moria a oceány bezpečné, chránené, čisté a udržateľne spravované.

Podpora z ENRAF prispieva k plneniu cieľov Únie v oblasti životného prostredia, zmiernenia zmeny klímy a adaptácie na túto zmenu. Tento príspevok sa monitoruje v súlade s metodikou stanovenou v prílohe IV.

KAPITOLA II

Finančný rámec

Článok 4

Rozpočet

1. Finančné krytie na vykonávanie ENRAF na obdobie od 1. januára 2021 do 31. decembra 2027 sa stanovuje na 6 108 000 000 EUR v bežných cenách.
2. Časť finančného krytia pridelená na ENRAF podľa hlavy II tohto nariadenia sa plní v rámci zdieľaného riadenia v súlade s nariadením (EÚ) 2021/1060 a článkom 63 nariadenia o rozpočtových pravidlách.
3. Časť finančného krytia pridelená na ENRAF podľa hlavy III tohto nariadenia sa plní buď priamo zo strany Komisie v súlade s článkom 62 ods. 1 písm. a) nariadenia o rozpočtových pravidlách, alebo v rámci nepriameho riadenia v súlade s článkom 62 ods. 1 písm. c) uvedeného nariadenia.

Článok 5

Rozpočtové prostriedky v rámci zdieľaného riadenia

1. Časť finančného krytia v rámci zdieľaného riadenia v zmysle hlavy II predstavuje 5 311 000 000 EUR v bežných cenách v súlade s ročným rozdelením uvedeným v prílohe V.
2. Pokiaľ ide o operácie v najvzdialenejších regiónoch, každý dotknutý členský štát pridelí v rámci svojej finančnej podpory Únie stanovenej v prílohe V najmenej:
 - a) 102 000 000 EUR pre Azory a Madeiru;
 - b) 82 000 000 EUR pre Kanárske ostrovy;
 - c) 131 000 000 EUR pre Guadeloupe, Francúzsku Guyanu, Martinik, Mayotte, Réunion a Svätý Martin.
3. Kompenzácia uvedená v článku 24 neprekročí 60 % jednotlivých pridelení uvedených v odseku 2 písm. a), b) a c) tohto článku alebo 70 % za okolností, ktoré sú odôvodnené v jednotlivých akčných plánoch pre najvzdialenejšie regióny.

4. Aspoň 15 % finančnej podpory Únie pridelenej jednotlivým členským štátom sa v rámci programu pripraveného a predloženého v súlade s článkom 21 ods. 1 a 2 nariadenia (EÚ) 2021/1060 pridelí na špecifický cieľ uvedený v článku 14 ods. 1 písm. d) tohto nariadenia. Členské štáty, ktoré nemajú prístup do vôd Únie, môžu uplatňovať nižší percentuálny podiel, pokiaľ ide o rozsah ich úloh v oblasti kontroly a zberu údajov.

5. Finančná podpora Únie z ENRAF pridelená jednotlivým členským štátom k celkovej sume podpory uvedenej v článkoch 17, až 21 neprekročí vyššiu z týchto prahových hodnôt:

a) 6 000 000 EUR alebo

b) 15 % finančnej podpory Únie pridelenej členskému štátu.

6. V súlade s článkami 36 a 37 nariadenia (EÚ) 2021/1060 sa na podnet členského štátu môže z ENRAF podporovať technická pomoc určená na jeho účinné spravovanie.

Článok 6

Rozdelenie finančných prostriedkov na zdieľané riadenie

Prostriedky, ktoré sú k dispozícii na záväzky členských štátov uvedené v článku 5 ods. 1 na obdobie rokov 2021 – 2027, sú stanovené v prílohe V.

Článok 7

Rozpočtové prostriedky v rámci priameho a nepriameho riadenia

1. Časť finančného krytia v rámci priameho a nepriameho riadenia v zmysle hlavy III predstavuje 797 000 000 EUR v bežných cenách.

2. Suma uvedená v odseku 1 sa môže použiť na technickú a administratívnu pomoc zameranú na vykonávanie ENRAF, ako sú prípravné, monitorovacie, kontrolné, audítorské a hodnotiace činnosti vrátane interných systémov informačných technológií.

Z ENRAF sa na podnet Komisie môže v rámci stropu 1,5 % finančného krytia uvedeného v článku 4 ods. 1 podporovať najmä:

a) technická pomoc na vykonávanie tohto nariadenia uvedená v článku 35 nariadenia (EÚ) 2021/1060;

b) príprava, monitorovanie a hodnotenie SFPA a účasti Únie v RFMO;

c) zriadenie celoeurópskej siete miestnych akčných skupín.

3. Z ENRAF sa financujú náklady na informačné a komunikačné činnosti súvisiace s vykonávaním tohto nariadenia.

KAPITOLA III

Programovanie

Článok 8

Programovanie podpory v rámci zdieľaného riadenia

1. V súlade s článkom 21 nariadenia (EÚ) 2021/1060 každý členský štát pripraví jeden program na vykonávanie priorit uvedených v článku 3 tohto nariadenia (ďalej len „program“).

Pri príprave programu sa vo vhodných prípadoch členské štáty usilujú zohľadniť regionálne a/alebo miestne výzvy a môžu určiť sprostredkovateľské orgány v súlade s článkom 71 ods. 3 nariadenia (EÚ) 2021/1060.

2. Podpora podľa hlavy II tohto nariadenia pri plnení politických cieľov stanovených v článku 5 nariadenia (EÚ) 2021/1060 sa organizuje na základe priorít a špecifických cieľov stanovených v prílohe II k tomuto nariadeniu.

3. Okrem prvkov uvedených v článku 22 nariadenia (EÚ) 2021/1060 program obsahuje:

a) analýzu situácie z hľadiska silných stránok, slabých stránok, príležitostí a hrozieb a identifikáciu potrieb, ktoré treba riešiť v relevantnej geografickej oblasti, v prípade potreby aj morskej oblasti, ktorá je relevantná pre daný program;

b) v príslušných prípadoch akčné plány pre najvzdialenejšie regióny uvedené v článku 35.

4. Pri vypracúvaní analýzy situácie z hľadiska silných stránok, slabých stránok, príležitostí a hrozieb, ako sa uvádza v odseku 3 písm. a) tohto článku, členské štáty zohľadnia osobitné potreby maloobjemového pobrežného rybolovu, ako sa uvádza v prílohe V k nariadeniu (EÚ) 2021/1060.

V prípade špecifických cieľov, ktoré prispievajú k rozvoju udržateľného maloobjemového pobrežného rybolovu, členské štáty opíšu druhy opatrení, ktoré zvažujú na tento účel, ako sa uvádza v článku 22 ods. 3 písm. d) bode i) a v prílohe V k nariadeniu (EÚ) 2021/1060.

Riadiaci orgán sa usiluje zohľadniť osobitosti prevádzkovateľov maloobjemového pobrežného rybolovu na účely možných zjednodušujúcich opatrení, ako sú napríklad zjednodušené formuláre žiadostí.

5. Komisia posúdi program v súlade s článkom 23 nariadenia (EÚ) 2021/1060. Vo svojom posúdení zohľadní najmä:

a) maximalizáciu príspevku programu k prioritám stanoveným v článku 3 a k cieľom v oblasti odolnosti, zelenej transformácie a digitálnej transformácie, a to aj prostredníctvom širokého spektra inovačných riešení;

b) príspevok programu k rozvoju udržateľného maloobjemového pobrežného rybolovu;

c) príspevok programu k environmentálnej, hospodárskej a sociálnej udržateľnosti;

d) rovnováhu medzi rybolovnou kapacitou flotíl a dostupnými rybolovnými možnosťami, ktorú členské štáty každoročne nahlasujú v súlade s článkom 22 ods. 2 nariadenia (EÚ) č. 1380/2013;

e) v príslušných prípadoch viacročné riadiace plány prijaté podľa článkov 9 a 10 nariadenia (EÚ) č. 1380/2013, riadiace plány prijaté podľa článku 19 nariadenia (ES) č. 1967/2006 a odporúčania prijaté RFMO, ktoré sú záväzné pre Úniu;

f) vykonávanie povinnosti vylodiť úlovky uvedenej v článku 15 nariadenia (EÚ) č. 1380/2013;

g) najnovšie dôkazy o sociálno-ekonomickej výkonnosti udržateľného modrého hospodárstva, najmä odvetví rybolovu a akvakultúry;

h) v príslušných prípadoch analýzy regionálnych morských oblastí, ktoré vypracuje Komisia, pričom uvedie spoločné silné a slabé stránky jednotlivých morských oblastí z hľadiska dosiahnutia cieľov SRP stanovených v článku 2 nariadenia (EÚ) č. 1380/2013;

- i) prínos programu k ochrane a obnove morských ekosystémov, pričom podpora súvisiaca s oblasťami sústavy Natura 2000 sa poskytuje v súlade s prioritnými akčnými rámcami stanovenými podľa článku 8 ods. 4 smernice 92/43/EHS;
- j) prínos programu k zníženiu objemu morského odpadu v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/904 ⁽²⁹⁾;
- k) prínos programu k zmierneniu zmeny klímy a k adaptácii na túto zmenu.

Článok 9

Programovanie podpory v rámci priameho a nepriameho riadenia

V rámci vykonávania hlavy III Komisia prijíma vykonávacie akty, ktorými sa ustanovujú pracovné programy. V pracovných programoch sa v príslušných prípadoch stanoví celková suma vyčlenená na operácie kombinovaného financovania podľa článku 56. S výnimkou technickej pomoci sa uvedené vykonávacie akty prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 63 ods. 2.

HLAVA II

PODPORA V RÁMCI ZDIELANÉHO RIADENIA

KAPITOLA I

Všeobecné zásady podpory

Článok 10

Štátna pomoc

1. Bez toho, aby bol dotknutý odsek 2 tohto článku, na pomoc poskytovanú členskými štátmi podnikom v odvetví rybolovu a akvakultúry sa vzťahujú články 107, 108 a 109 ZFEÚ.
2. Články 107, 108 a 109 ZFEÚ sa však nevzťahujú na platby vykonané členskými štátmi podľa tohto nariadenia, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti článku 42 ZFEÚ.
3. Na vnútroštátne ustanovenia, ktorými sa zriaďuje financovanie z verejných prostriedkov nad rámec ustanovení tohto nariadenia a ktoré sa týkajú platieb uvedených v odseku 2, sa ako na celok vzťahuje odsek 1.
4. Pokiaľ ide o produkty rybolovu a akvakultúry uvedené v prílohe I k ZFEÚ, na ktoré sa uplatňujú jej články 107, 108 a 109, Komisia môže v súlade s článkom 108 ZFEÚ povoliť prevádzkovú pomoc pre najvzdialenejšie regióny uvedené v článku 349 ZFEÚ v súvislosti s odvetviami výroby, spracovania a uvádzania produktov rybolovu a akvakultúry na trh s cieľom zmierniť obmedzenia špecifické pre uvedené regióny z dôvodu ich izolácie, ostrovného charakteru alebo mimoriadnej odľahlosti.

Článok 11

Prípustnosť žiadostí

1. Každá žiadosť o podporu predložená prevádzkovateľom je počas určitého obdobia stanoveného podľa odseku 4 tohto článku neprípustná, ak príslušný orgán zistil, že dotknutý prevádzkovateľ:

⁽²⁹⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/904 z 5. júna 2019 o znižovaní vplyvu určitých plastových výrobkov na životné prostredie (Ú. v. EÚ L 155, 12.6.2019, s. 1).

- a) sa dopustil závažného porušenia predpisov podľa článku 42 nariadenia Rady (ES) č. 1005/2008 ⁽³⁰⁾ alebo článku 90 nariadenia (ES) č. 1224/2009 alebo podľa iných právnych predpisov prijatých Európskym parlamentom a Radou v rámci SRP;
- b) sa podieľal na prevádzkovaní, riadení alebo vlastníctve rybárskych plavidiel uvedených v zozname Únie plavidiel vykonávajúcich NNN rybolov podľa článku 40 ods. 3 nariadenia (ES) č. 1005/2008, alebo plavidla, ktoré sa plaví pod vlajkou krajín označených za nespolupracujúce tretie krajiny podľa článku 33 uvedeného nariadenia; alebo
- c) sa dopustil niektorého z trestných činov proti životnému prostrediu uvedených v článkoch 3 a 4 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/99/ES ⁽³¹⁾, ak sa žiadosť o podporu predkladá podľa článku 27 tohto nariadenia.

2. Ak sa počas obdobia od predloženia žiadosti o podporu do uplynutia piatich rokov po vykonaní záverečnej platby vyskytne ktorákoľvek zo situácií uvedených v odseku 1 tohto článku, podpora vyplatená z ENRAF a v súvislosti s danou žiadosťou sa od prevádzkovateľa vymôže v súlade s článkom 44 tohto nariadenia a článkom 103 nariadenia (EÚ) 2021/1060.

3. Bez toho, aby boli dotknuté prísnejšie vnútroštátne pravidlá dohodnuté v partnerskej dohode s dotknutým členským štátom, žiadosť o podporu predložená prevádzkovateľom je počas určitého obdobia stanoveného podľa odseku 4 tohto článku neprípustná, ak dotknutý príslušný orgán konečným rozhodnutím určil, že prevádzkovateľ sa dopustil podvodu v zmysle článku 3 smernice (EÚ) 2017/1371 v kontexte ENRF alebo ENRAF.

4. Komisia je splnomocnená prijímať na účely doplnenia tohto nariadenia delegované akty v súlade s článkom 52 týkajúce sa:

- a) určenia prahovej hodnoty, po ktorej prekročení je žiadosť neprípustná, a obdobia neprípustnosti uvedeného v odsekoch 1 a 3 tohto článku, ktoré zodpovedá povahe, závažnosti, trvaniu a opakovanému výskytu závažných porušení predpisov, trestných činov alebo podvodu, ku ktorým došlo, pričom toto obdobie trvá aspoň jeden rok;
- b) v súlade s článkom 44 tohto nariadenia a článkom 103 nariadenia (EÚ) 2021/1060 opatrení na vymáhanie poskytnutej podpory podľa odseku 2 tohto článku, ktoré musia byť primerané povahe, závažnosti, trvaniu a opakovaniu závažných porušení predpisov alebo trestných činov, ku ktorým došlo;
- c) príslušných dátumov začiatku alebo konca období uvedených v odsekoch 1 a 3 a podmienok skrátenia obdobia neprípustnosti.

5. Členské štáty môžu v súlade s vnútroštátnymi pravidlami uplatňovať dlhšie obdobie neprípustnosti ako obdobie stanovené v odseku 4. Členské štáty môžu uplatňovať obdobie neprípustnosti aj na žiadosti o podporu, ktoré predkladajú prevádzkovatelia zapojení do vnútrozemského rybolovu, ktorí sa dopustili závažných porušení vymedzených vo vnútroštátnych pravidlách.

6. Členské štáty od prevádzkovateľov predkladajúcich žiadosť o podporu v rámci ENRAF požadujú, aby riadiacemu orgánu poskytli podpísané vyhlásenie, v ktorom potvrdia, že sa na nich nevzťahuje žiadna zo situácií uvedených v odsekoch 1 a 3 tohto článku. Členské štáty pred schválením žiadosti overia pravdivosť tohto vyhlásenia na základe informácií dostupných v národných registroch porušení pravidiel uvedených v článku 93 nariadenia (ES) č. 1224/2009 alebo na základe iných dostupných údajov.

Na účely overenia uvedeného v prvom pododseku tohto odseku členský štát poskytne na žiadosť iného členského štátu informácie uvedené vo svojom národnom registri porušení pravidiel uvedenom v článku 93 nariadenia (ES) č. 1224/2009.

⁽³⁰⁾ Nariadenie Rady (ES) č. 1005/2008 z 29. septembra 2008, ktorým sa ustanovuje systém Spoločenstva na zabráňovanie nezákonnému, nenahlásenému a neregulovanému rybolovu, na odrádzanie od neho a jeho odstránenie, ktorým sa menia a dopĺňajú nariadenia (EHS) č. 2847/93, (ES) č. 1936/2001 a (ES) č. 601/2004 a ktorým sa zrušujú nariadenia (ES) č. 1093/94 a (ES) č. 1447/1999 (Ú. v. EÚ L 286, 29.10.2008, s. 1).

⁽³¹⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/99/ES z 19. novembra 2008 o ochrane životného prostredia prostredníctvom trestného práva (Ú. v. EÚ L 328, 6.12.2008, s. 28).

Článok 12

Oprávnenosť na podporu z ENRAF v rámci zdieľaného riadenia

1. Bez toho, aby boli dotknuté pravidlá oprávnenosti výdavkov stanovené v nariadení (EÚ) 2021/1060, členské štáty môžu vybrať podporu podľa tejto hlavy na operácie, ktoré:

- a) patria do rozsahu priorít a špecifických cieľov uvedených v článku 8 ods. 2;
- b) nie sú neoprávnené podľa článku 13 a
- c) sú v súlade s uplatniteľným právom Únie.

2. Z ENRAF možno podporovať investície na palube potrebné na splnenie požiadaviek, ktoré uložil členský štát s cieľom uviesť do účinnosti nepovinné ustanovenia podľa smernice (EÚ) 2017/159.

Článok 13

Neoprávnené operácie alebo výdavky

Na podporu z ENRAF nie sú oprávnené tieto operácie alebo výdavky:

- a) operácie, ktorými sa zvyšuje rybolovná kapacita rybárskeho plavidla, pokiaľ nie je v článku 19 ustanovené inak;
- b) nadobudnutie vybavenia, ktoré zlepšuje schopnosť rybárskeho plavidla nájsť ryby;
- c) výstavba, nadobudnutie alebo dovoz rybárskych plavidiel, pokiaľ nie je v článku 17 ustanovené inak;
- d) prevod alebo zmena vlajky rybárskych plavidiel na tretie krajiny, okrem iného aj prostredníctvom vytvárania spoločných podnikov s partnermi z tretích krajín;
- e) dočasné zastavenie alebo trvalé ukončenie rybolovných činností, pokiaľ nie je v článkoch 20 a 21 ustanovené inak;
- f) prieskumný rybolov;
- g) prevod vlastníctva podniku;
- h) priame zarybňovanie, pokiaľ nejde o opatrenie, ktoré je v právnom akte Únie výslovne ustanovené ako reintrodukcia alebo ako iné ochranné opatrenie, alebo ak ide o experimentálne zarybňovanie;
- i) výstavba nových prístavov alebo nových aukčných sál s výnimkou nových miest vylodenia;
- j) trhové intervenčné mechanizmy zamerané na dočasné alebo trvalé stiahnutie produktov rybolovu alebo akvakultúry z trhu s cieľom znížiť ponuku, a zabrániť tak poklesu alebo zvýšeniu cien, pokiaľ nie je v článku 26 ods. 2 ustanovené inak;
- k) investície na palube rybárskych plavidiel potrebné na splnenie požiadaviek práva Únie, ktoré je v účinnosti v čase podania žiadosti o podporu, vrátane požiadaviek vyplývajúcich z povinností Únie v kontexte RFMO, pokiaľ nie je v článku 22 ustanovené inak;
- l) investície na palube rybárskych plavidiel, ktoré vykonávali rybolovné činnosti menej než 60 dní v dvoch kalendárnych rokoch pred rokom predloženia žiadosti o podporu;
- m) výmena alebo modernizácia hlavného alebo pomocného motora rybárskeho plavidla, pokiaľ nie je v článku 18 ustanovené inak.

KAPITOLA II

Priorita 1: Podpora udržateľného rybolovu a obnova a ochrana vodných biologických zdrojov

Oddiel 1

Rozsah podpory

Článok 14

Špecifické ciele

1. Podpora podľa tejto kapitoly sa vzťahuje na intervencie, ktoré prispievajú k plneniu cieľov SRP, ktoré sú stanovené v článku 2 nariadenia (EÚ) č. 1380/2013, prostredníctvom jedného alebo viacerých z týchto špecifických cieľov:
 - a) posilnenie hospodársky, sociálne a environmentálne udržateľných rybolovných činností;
 - b) zvýšenie energetickej účinnosti a zníženie emisií CO₂ prostredníctvom výmeny alebo modernizácie motorov rybárskych plavidiel;
 - c) podpora prispôsobenia rybolovnej kapacity rybolovným možnostiam v prípadoch trvalého ukončenia rybolovných činností a prispievanie k primeranej životnej úrovni v prípadoch ich dočasného zastavenia;
 - d) podpora účinnej kontroly a presadzovania predpisov v oblasti rybolovu vrátane boja proti NNN rybolovu, ako aj podpora spoľahlivých údajov na účely fundovaného rozhodovania;
 - e) presadzovanie rovnakých podmienok pre produkty rybolovu a akvakultúry z najvzdialenejších regiónov a
 - f) prispievanie k ochrane a obnove vodnej biodiverzity a ekosystémov.
2. Podpora podľa tejto kapitoly sa môže udeliť na vnútrozemský rybolov za podmienok stanovených v článku 16.

Oddiel 2

Osobitné podmienky

Článok 15

Prevod alebo zmena vlajky rybárskych plavidiel

Ak sa na rybárske plavidlo Únie poskytne podpora podľa tejto kapitoly, nemožno v prípade daného plavidla počas obdobia najmenej piatich rokov od záverečnej platby v rámci podporovanej operácie uskutočniť prevod ani zmenu vlajky na krajiny mimo Únie.

Článok 16

Vnútrozemský rybolov

1. Ustanovenia článku 17 ods. 6 písm. a), článku 18 ods. 2 písm. a), článku 19 ods. 2 písm. a) a d), článku 20, článku 21 ods. 2 písm. a) až d), ako aj odkaz na nariadenie (ES) č. 1224/2009 v článku 19 ods. 3 písm. d) tohto nariadenia sa neuplatňujú na vnútrozemské rybárske plavidlá.
2. V prípade vnútrozemských rybárskych plavidiel sa odkazy na dátum registrácie v registri flotily Únie v článku 17 ods. 6 písm. d) a e), článku 18 ods. 2 písm. b) a článku 19 ods. 2 písm. c) nahrádzajú odkazmi na dátum uvedenia do prevádzky v súlade s vnútroštátnym právom.

Článok 17

Prvé nadobudnutie rybárskeho plavidla

1. Odchylné od článku 13 písm. c) možno z ENRAF podporiť prvé nadobudnutie rybárskeho plavidla alebo nadobudnutie jeho čiastočného vlastníctva.

Podpora uvedená v prvom pododseku prispieva k špecifickému cieľu uvedenému v článku 14 ods. 1 písm. a).

2. Podporu podľa tohto článku možno poskytnúť len fyzickej osobe, ktorá:

- a) nemá ku dňu podania žiadosti o podporu viac ako 40 rokov a
- b) pracovala aspoň päť rokov ako rybár alebo nadobudla primeranú kvalifikáciu.

3. Podpora podľa odseku 1 sa môže poskytnúť aj právnickým osobám, ktoré sú v úplnom vlastníctve jednej alebo viacerých fyzických osôb, z ktorých každá spĺňa podmienky stanovené v odseku 2.

4. Podporu podľa tohto článku možno poskytnúť na spoločné prvé nadobudnutie rybárskeho plavidla viacerými fyzickými osobami, z ktorých každá spĺňa podmienky stanovené v odseku 2.

5. Podpora podľa tohto článku sa môže poskytnúť aj na nadobudnutie čiastočného vlastníctva rybárskeho plavidla fyzickou osobou, ktorá spĺňa podmienky stanovené v odseku 2 a ktorá sa považuje za osobu s kontrolnými právami na toto plavidlo tým, že vlastní aspoň 33 % plavidla alebo podielov na plavidle, alebo právnickou osobou, ktorá spĺňa podmienky stanovené v odseku 3 a ktorá sa považuje za právnickú osobu s kontrolnými právami na toto plavidlo tým, že vlastní aspoň 33 % plavidla alebo podielov na plavidle.

6. Podpora podľa tohto článku sa môže poskytnúť iba v súvislosti s rybárskym plavidlom, ktoré:

- a) patrí do segmentu flotily, ktorý je podľa najnovšej správy o rybolovnej kapacite uvedenej v článku 22 ods. 2 nariadenia (EÚ) č. 1380/2013 v rovnováhe s rybolovnými možnosťami, ktoré má daný segment k dispozícii;
- b) je vybavené na rybolovné činnosti;
- c) nemá celkovú dĺžku väčšiu ako 24 metrov;
- d) bolo zaregistrované v registri flotily Únie najmenej tri kalendárne roky pred rokom predloženia žiadosti o podporu v prípade plavidla maloobjemového pobrežného rybolovu a aspoň päť kalendárnych rokov v prípade iného typu plavidla a
- e) bolo zaregistrované v registri flotily Únie najviac 30 kalendárnych rokov pred rokom predloženia žiadosti o podporu.

7. Prvé nadobudnutie rybárskeho plavidla podporované podľa tohto článku sa nepovažuje za prevod vlastníctva podniku v zmysle článku 13 písm. g).

Článok 18

Výmena alebo modernizácia hlavného alebo pomocného motora

1. Odchylné od článku 13 písm. m) možno z ENRAF podporovať výmenu alebo modernizáciu hlavného alebo pomocného motora rybárskeho plavidla s celkovou dĺžkou do 24 metrov.

Podpora uvedená v prvom pododseku prispieva k špecifickému cieľu uvedenému v článku 14 ods. 1 písm. b).

2. Podpora podľa tohto článku sa môže poskytnúť iba za týchto podmienok:

- a) plavidlo patrí do segmentu flotily, ktorý je podľa správy o rybolovnej kapacite uvedenej v článku 22 ods. 2 nariadenia (EÚ) č. 1380/2013 v rovnováhe s rybolovnými možnosťami, ktoré má daný segment k dispozícii;

- b) plavidlo bolo zaregistrované v registri flotily Únie aspoň päť kalendárnych rokov pred rokom predloženia žiadosti o podporu;
- c) pokiaľ ide o plavidlá maloobjemového pobrežného rybolovu, nový alebo modernizovaný motor nemá väčší výkon v kW ako súčasný motor a
- d) v prípade ostatných plavidiel s celkovou dĺžkou najviac 24 metrov nový alebo modernizovaný motor nemá väčší výkon v kW ako súčasný motor a produkuje aspoň o 20 % menej emisií CO₂ ako súčasný motor.

3. Členské štáty zabezpečia, aby všetky vymenené alebo modernizované motory podliehali fyzickému overeniu.

4. Rybolovná kapacita vyradená z dôvodu výmeny alebo modernizácie hlavného alebo pomocného motora sa nenahrádza.

5. Zníženie emisií CO₂ požadované podľa odseku 2 písm. d) sa považuje za splnené v ktoromkoľvek z týchto prípadov:

- a) ak z relevantných informácií certifikovaných výrobcom dotknutých motorov v rámci typového schválenia alebo certifikátu výrobku vyplýva, že nový motor emituje o 20 % menej CO₂ ako vymieňaný motor alebo
- b) ak z relevantných informácií certifikovaných výrobcom dotknutého motoru v rámci typového schválenia alebo certifikátu výrobku vyplýva, že nový motor spotrebúva o 20 % menej paliva ako vymieňaný motor.

Ak relevantné informácie certifikované výrobcom dotknutého motoru v rámci typového schválenia alebo certifikátu výrobku pre jeden alebo obidva motory neumožňujú porovnanie emisií CO₂ alebo spotreby paliva, zníženie emisií CO₂ vyžadované podľa odseku 2 písm. d) sa považuje za splnené v ktoromkoľvek z týchto prípadov:

- a) nový motor používa energeticky účinnú technológiu a vekový rozdiel medzi novým motorom a vymieňaným motorom je najmenej sedem rokov;
- b) nový motor používa druh paliva alebo pohonný systém, o ktorom sa predpokladá, že emituje menej CO₂ ako vymieňaný motor;
- c) podľa meraní členského štátu nový motor počas bežného rybolovného úsilia dotknutého plavidla emituje o 20 % menej CO₂ alebo spotrebúva o 20 % menej paliva ako vymieňaný motor.

Komisia prijme vykonávacie akty s cieľom identifikovať energeticky účinné technológie uvedené v druhom pododseku písm. a) tohto odseku a bližšie určiť metodické prvky na vykonávanie písm. c) uvedeného pododseku. Uvedené vykonávacie akty sa prijímajú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 63 ods. 2.

Článok 19

Zvýšenie hrubej priestornosti rybárskeho plavidla v záujme zlepšenia bezpečnosti, pracovných podmienok alebo energetickej účinnosti

1. Odchylné od článku 13 písm. a) sa z ENRAF môžu podporovať operácie, ktorými sa zvyšuje hrubá priestornosť rybárskeho plavidla na účely zlepšenia bezpečnosti, pracovných podmienok alebo energetickej účinnosti.

Podpora uvedená v prvom pododseku prispieva k špecifickému cieľu uvedenému v článku 14 ods. 1 písm. a).

2. Podpora podľa tohto článku sa môže poskytnúť iba za týchto podmienok:

- a) rybárske plavidlo patrí do segmentu flotily, v prípade ktorého z najnovšej správy o rybolovnej kapacite uvedenej v článku 22 ods. 2 nariadenia (EÚ) č. 1380/2013 vyplýva, že rybolovná kapacita segmentu je v rovnováhe s rybolovnými možnosťami, ktoré má daný segment k dispozícii;
- b) rybárske plavidlo nemá celkovú dĺžku väčšiu ako 24 metrov;

- c) rybárske plavidlo bolo zaregistrované v registri flotily Únie najmenej 10 kalendárnych rokov pred rokom predloženia žiadosti o podporu a
- d) nová rybolovná kapacita rybárskej flotily vytvorená danou operáciou sa kompenzuje predchádzajúcim zrušením aspoň rovnakej rybolovnej kapacity bez verejnej pomoci z rovnakého segmentu flotily alebo zo segmentu flotily, v prípade ktorého z najnovšej správy o rybolovnej kapacite uvedenej v článku 22 ods. 2 nariadenia (EÚ) č. 1380/2013 vyplýva, že rybolovná kapacita nie je v rovnováhe s rybolovnými možnosťami, ktoré má daný segment k dispozícii.

3. Na účely odseku 1 sú oprávnené iba tieto operácie:

- a) zvýšenie hrubej priestornosti potrebné na následnú inštaláciu alebo obnovu ubytovacích zariadení určených výhradne pre posádku vrátane hygienických zariadení, spoločných priestorov, kuchynských zariadení a ochranných štruktúr na pokrytie paluby;
- b) zvýšenie hrubej priestornosti potrebné na následné zlepšenie alebo inštaláciu palubných systémov požiarnej ochrany, bezpečnostných a poplachových systémov alebo systémov na zníženie hluku;
- c) zvýšenie hrubej priestornosti potrebné na následnú inštaláciu integrovaných riadiacich systémov na zlepšenie navigácie alebo ovládania motora;
- d) zvýšenie hrubej priestornosti potrebné na následnú inštaláciu alebo obnovu motora alebo pohonného systému, ktorý preukazuje vyššiu energetickú účinnosť alebo nižšie emisie CO₂ v porovnaní s predchádzajúcim stavom, ktorého výkon nepresahuje predchádzajúci certifikovaný výkon motora rybárskeho plavidla podľa článku 40 ods. 1 nariadenia (ES) č. 1224/2009 a ktorého maximálny výkon je certifikovaný výrobcom pre daný model motora alebo pohonného systému;
- e) výmena alebo obnova hruškovitej provy za predpokladu, že sa tým zlepší celková energetická účinnosť rybárskeho plavidla.

4. V rámci údajov poskytnutých podľa článku 46 ods. 3 členské štáty oznamujú Komisii charakteristiky operácií podporovaných podľa tohto článku vrátane zvýšenej rybolovnej kapacity a účelu tohto zvýšenia.

5. Podpora podľa tohto článku sa nevzťahuje na operácie súvisiace s investíciami zameranými na zlepšenie bezpečnosti, pracovných podmienok alebo energetickej účinnosti, ak sa takýmito operáciami nezvyšuje rybolovná kapacita dotknutého plavidla. Tieto operácie sa môžu podporovať v súlade s článkom 12.

Článok 20

Trvalé ukončenie rybolovných činností

1. Odchylné od článku 13 písm. e) sa z ENRAF môže podporovať kompenzácia za trvalé ukončenie rybolovných činností.

Podpora uvedená v prvom pododseku tohto odseku prispieva k špecifickému cieľu uvedenému v článku 14 ods. 1 písm. c).

2. Podpora podľa tohto článku sa môže poskytnúť iba za týchto podmienok:

- a) ukončenie je stanovené ako nástroj akčného plánu uvedeného v článku 22 ods. 4 nariadenia (EÚ) č. 1380/2013;
- b) ukončenie sa dosiahne likvidáciou rybárskeho plavidla alebo jeho vyradením z prevádzky a dodatočným vybavením na iné činnosti ako komerčný rybolov, a to v súlade s cieľmi SRP a viacročných plánov uvedených v nariadení (EÚ) č. 1380/2013;
- c) rybárske plavidlo je zaregistrované ako aktívne a vykonávalo rybolovné činnosti na mori najmenej 90 dní ročne počas posledných dvoch kalendárnych rokov pred dátumom predloženia žiadosti o podporu;
- d) ekvivalentná rybolovná kapacita sa natrvalo vyradí z registra rybárskej flotily Únie a licencie a oprávnenia na rybolov sa natrvalo odoberú v súlade s článkom 22 ods. 5 a 6 nariadenia (EÚ) č. 1380/2013 a
- e) v lehote piatich rokov od získania podpory prijímateľ nezaregistruje žiadne rybárske plavidlo.

3. Podpora uvedená v odseku 1 sa môže poskytnúť len:

- a) vlastníkom rybárskych plavidiel Únie, ktorých sa týka trvalé ukončenie, a
- b) rybárom, ktorí pracovali na mori na palube rybárskeho plavidla Únie, ktorého sa týka trvalé ukončenie, najmenej 90 dní ročne počas posledných dvoch kalendárnych rokov pred rokom predloženia žiadosti o podporu.

Rybári uvedení v prvom pododseku písm. b) ukončia všetky rybolovné činnosti na obdobie piatich rokov po získaní podpory. Ak sa rybár v uvedenej lehote vráti k rybolovným činnostiam, dotknutý členský štát vymôže neoprávnene vyplatené sumy v súvislosti s danou operáciou, a to úmerne k obdobiu, počas ktorého nebola splnená podmienka stanovená v prvej vete tohto pododseku.

Článok 21

Dočasné zastavenie rybolovných činností

1. Odchyľne od článku 13 písm. e) sa z ENRAF môže podporovať kompenzácia za dočasné zastavenie rybolovných činností.

Podpora uvedená v prvom pododseku prispieva k špecifickému cieľu uvedenému v článku 14 ods. 1 písm. c).

2. Podpora podľa tohto článku sa môže poskytnúť iba ak:

- a) ochranné opatrenia uvedené v článku 7 ods. 1 písm. a), b), c), i) a j) nariadenia (EÚ) č. 1380/2013 alebo, pokiaľ sa vzťahujú na Úniu, rovnocenné opatrenia, ktoré prijali RFMO;
- b) opatrenia Komisie v prípade vážneho ohrozenia morských biologických zdrojov, ako sa uvádza v článku 12 nariadenia (EÚ) č. 1380/2013;
- c) núdzové opatrenia členských štátov podľa článku 13 nariadenia (EÚ) č. 1380/2013;
- d) prerušenie uplatňovania SFPA alebo jej protokolu z dôvodov vyššej moci; alebo
- e) prírodné katastrofy, environmentálne nehody alebo zdravotné krízy, ktoré formálne uznali príslušné orgány dotknutého členského štátu.

3. Podporu uvedenú v odseku 1 možno poskytnúť iba vtedy, ak sa rybolovné činnosti dotknutého plavidla alebo rybára zastavia aspoň na 30 dní v danom kalendárnom roku.

4. Podporu uvedenú v odseku 2 písm. a) možno poskytnúť len vtedy, ak je na základe vedeckých odporúčaní potrebné znížiť rybolovné úsilie v záujme dosiahnutia cieľov uvedených v článku 2 ods. 2 a článku 2 ods. 5 písm. a) nariadenia (EÚ) č. 1380/2013.

5. Podpora uvedená v odseku 1 sa môže poskytnúť len:

- a) vlastníkom alebo prevádzkovateľom rybárskych plavidiel Únie, ktoré sú registrované ako aktívne a ktoré v uplynulých dvoch kalendárnych rokoch predchádzajúcich rok predloženia žiadosti o podporu vykonávali rybolovné činnosti na mori aspoň 120 dní;
- b) rybárom, ktorí pracovali na mori na palube rybárskeho plavidla Únie, ktorého sa týka dočasné zastavenie, najmenej 120 dní počas posledných dvoch kalendárnych rokov pred rokom predloženia žiadosti o podporu; alebo
- c) rybárom loviacim z brehu, ktorí vykonávali rybolovné činnosti aspoň 120 dní počas posledných dvoch kalendárnych rokov pred rokom predloženia žiadosti o podporu.

Údaje o počte dní na mori v tomto odseku sa nevzťahujú na rybolov úhora.

6. Počas programového obdobia možno podporu uvedenú v odseku 1 poskytnúť maximálne na 12 mesiacov na plavidlo alebo na rybára.

7. Všetky rybolovné činnosti, ktoré vykonávajú dotknuté plavidlá alebo dotknutí rybári, sa počas obdobia, na ktoré sa vzťahuje dočasné zastavenie, skutočne prestanú vykonávať. Dotknutý členský štát sa presvedčí o tom, že dotknuté plavidlo alebo dotknutý rybár zastavili počas obdobia, na ktoré sa vzťahuje dočasné zastavenie, všetky rybolovné činnosti a že nedôjde k nadmernej kompenzácií v dôsledku využívania plavidla na iné účely.

Článok 22

Kontrola a presadzovanie

1. Z ENRAF možno podporovať rozvoj a realizáciu systému Únie na kontrolu rybolovu, ako sa ustanovuje v článku 36 nariadenia (EÚ) č. 1380/2013 a podrobnejšie špecifikuje v nariadeniach (ES) č. 1224/2009 a (ES) č. 1005/2008.

Podpora uvedená v prvom pododseku prispieva k špecifickému cieľu uvedenému v článku 14 ods. 1 písm. d).

2. Odchylné od článku 13 písm. k) sa podpora uvedená v odseku 1 tohto článku môže vzťahovať na:

- a) nákup, inštaláciu a obsluhu komponentov na palube potrebných pre povinné systémy lokalizácie plavidiel a systémy elektronického nahlasovania používané na kontrolné účely;
- b) nákup, inštaláciu a obsluhu komponentov na palube potrebných pre povinné systémy diaľkového elektronického monitorovania používané na kontrolu plnenia povinnosti vyloďiť úlovky podľa článku 15 nariadenia (EÚ) č. 1380/2013;
- c) nákup, inštaláciu a obsluhu zariadení na palube potrebných na povinné nepretržité meranie a zaznamenávanie výkonu hnacieho motora.

3. Podporu uvedenú v odseku 1 tohto článku možno využiť aj na účely námorného dozoru uvedeného v článku 33 a spolupráce pri činnostiach pobrežnej stráže uvedenej v článku 34.

Článok 23

Zber, správa, využívanie a spracúvanie údajov v odvetví rybného hospodárstva a výskumné a inovačné programy

1. Z ENRAF možno podporovať zber, správu, využívanie a spracúvanie biologických, environmentálnych, technických a sociálno-ekonomických údajov v odvetví rybného hospodárstva, ako sa ustanovuje v článku 25 ods. 1 a 2 nariadenia (EÚ) č. 1380/2013 a podrobnejšie špecifikuje v nariadení (EÚ) 2017/1004, na základe národných pracovných plánov uvedených v článku 6 nariadenia (EÚ) 2017/1004. Z ENRAF možno podporovať aj výskumné a inovačné programy v oblasti rybolovu a akvakultúry, ako sa stanovuje v článku 27 nariadenia (EÚ) č. 1380/2013.

2. Podpora uvedená v odseku 1 tohto článku prispieva k špecifickému cieľu uvedenému v článku 14 ods. 1 písm. d).

Článok 24

Presadzovanie rovnakých podmienok pre produkty rybolovu a akvakultúry z najvzdialenejších regiónov

1. Z ENRAF možno podporovať kompenzáciu dodatočných nákladov, ktoré vzniknú prevádzkovateľom pri rybolove, chove, spracovaní a uvádzaní na trh určitých produktov rybolovu a akvakultúry z najvzdialenejších regiónov.

2. Podpora uvedená v odseku 1 tohto článku prispieva k špecifickému cieľu uvedenému v článku 14 ods. 1 písm. e).

3. Podpora podľa tohto článku sa môže poskytnúť iba za podmienok stanovených v článku 36.

Článok 25

Ochrana a obnova vodnej biodiverzity a ekosystémov

1. Z ENRAF možno podporovať akcie, ktoré prispievajú k ochrane a obnove vodnej biodiverzity a ekosystémov, a to aj vo vnútrozemských vodách.

Podpora uvedená v prvom pododseku prispieva k špecifickému cieľu uvedenému v článku 14 ods. 1 písm. f).

2. Podpora uvedená v odseku 1 sa môže vzťahovať okrem iného na:

- a) kompenzáciu poskytovanú rybárom za pasívny zber strateného rybárskeho výstroja a morského odpadu z mora;
- b) investície do prístavov alebo inej infraštruktúry s cieľom poskytnúť primerané prijímacie zariadenia pre stratený rybársky výstroj a morský odpad zozbieraný z mora;
- c) akcie zamerané na dosiahnutie alebo udržanie dobrého environmentálneho stavu morského prostredia v zmysle článku 1 ods. 1 smernice 2008/56/ES;
- d) vykonávanie opatrení priestorovej ochrany zavedených podľa článku 13 ods. 4 smernice 2008/56/ES;
- e) riadenie, obnovu, dozor a monitorovanie oblastí sústavy Natura 2000 s ohľadom na prioritné akčné rámce zavedené podľa článku 8 smernice 92/43/EHS;
- f) ochranu druhov podľa smernice 92/43/EHS a smernice 2009/147/ES s ohľadom na prioritné akčné rámce zavedené podľa článku 8 smernice 92/43/EHS;
- g) obnovu vnútrozemských vôd v súlade s programom opatrení zavedeným podľa článku 11 smernice 2000/60/ES.

KAPITOLA III

Priorita 2: Podpora udržateľných akvakultúrnych činností a spracovania a uvádzania produktov rybolovu a akvakultúry na trh, ktorou sa prispeje k potravinovej bezpečnosti v Únii

Oddiel 1

Rozsah podpory

Článok 26

Špecifické ciele

1. Podpora podľa tejto kapitoly sa vzťahuje na intervencie, ktoré prispievajú k plneniu cieľov SRP stanovených v článku 2 nariadenia (EÚ) č. 1380/2013 prostredníctvom týchto špecifických cieľov:

- a) podpora udržateľných akvakultúrnych činností, najmä posilnenie konkurencieschopnosti akvakultúrnej produkcie pri súčasnom zabezpečení dlhodobej environmentálnej udržateľnosti týchto činností;
- b) podpora uvádzania produktov rybolovu a akvakultúry na trh, ako aj podpora ich kvality, pridanej hodnoty a spracovania.

2. Odchyľne od článku 13 písm. j) v prípade výnimočných udalostí, ktoré môžu spôsobiť významné narušenie trhov, sa môže podpora uvedená v odseku 1 písm. b) tohto článku vzťahovať na:

- a) kompenzáciu pre prevádzkovateľov v odvetví rybolovu a akvakultúry za stratu príjmu alebo za dodatočné náklady a

- b) kompenzáciu uznaným organizáciám výrobcov a združeniam organizácií výrobcov, ktoré skladujú produkty rybolovu uvedené v prílohe II k nariadeniu (EÚ) č. 1379/2013, ak sa tieto produkty skladujú v súlade s článkami 30 a 31 uvedeného nariadenia.

Podpora uvedená v prvom pododseku môže byť oprávnená len vtedy, ak Komisia stanovila prostredníctvom vykonávacieho rozhodnutia výskyt výnimočnej udalosti. Výdavky sú oprávnené len počas obdobia stanoveného v uvedenom vykonávacom rozhodnutí.

3. Okrem činností uvedených v odseku 1 písm. a) tohto článku v rozsahu pôsobnosti článku 2 nariadenia (EÚ) č. 1380/2013 sa podpora v rámci uvedeného písmena môže vzťahovať aj na intervencie, ktoré prispievajú k poskytovaniu environmentálnych služieb v rámci akvakultúry, ako aj na zabezpečenie zdravia a dobrých životných podmienok zvierat v akvakultúre v rozsahu pôsobnosti nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/429 ⁽³²⁾.

4. Podpora podľa odseku 1 písm. b) tohto článku môže prispievať aj k dosahovaniu cieľov spoločnej organizácie trhov s produktmi rybolovu a akvakultúry, ako sa ustanovuje v článku 35 nariadenia (EÚ) č. 1380/2013, čo zahŕňa aj plány produkcie a uvádzania na trh opísané v článku 28 nariadenia (EÚ) č. 1379/2013.

Oddiel 2

Osobitné podmienky

Článok 27

Akvakultúra

V záujme dosiahnutia špecifického cieľa uvedeného v článku 26 ods. 1 písm. a) tohto nariadenia, pokiaľ ide o podporu akvakultúrnych činností, musí byť podpora v súlade s viacročnými národnými strategickými plánmi rozvoja akvakultúry uvedenými v článku 34 ods. 2 nariadenia (EÚ) č. 1380/2013.

Článok 28

Spracovanie produktov rybolovu a akvakultúry

Na dosiahnutie špecifického cieľa uvedeného v článku 26 ods. 1 písm. b) tohto nariadenia, pokiaľ ide o spracovanie produktov rybolovu a akvakultúry, sa podpora iným podnikom ako MSP poskytuje len prostredníctvom finančných nástrojov stanovených v článku 58 nariadenia (EÚ) 2021/1060 alebo prostredníctvom Programu InvestEU v súlade s článkom 10 nariadenia (EÚ) 2021/523.

⁽³²⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/429 z 9. marca 2016 o prenosných chorobách zvierat a zmene a zrušení určitých aktov v oblasti zdravia zvierat („právna úprava v oblasti zdravia zvierat“) (Ú. v. EÚ L 84, 31.3.2016, s. 1).

KAPITOLA IV

Priorita 3: Podpora udržateľného modrého hospodárstva v pobrežných, ostrovných a vnútrozemských oblastiach a posilnenie rozvoja rybolovných a akvakultúrnych komunít

Oddiel 1

Rozsah podpory

Článok 29

Špecifický cieľ

Podpora podľa tejto kapitoly sa vzťahuje na intervencie, ktoré prispievajú k podpore udržateľného modrého hospodárstva v pobrežných, ostrovných a vnútrozemských oblastiach a k posilneniu rozvoja rybolovných a akvakultúrnych komunít.

Oddiel 2

Osobitné podmienky

Článok 30

Miestny rozvoj vedený komunitou

1. V záujme dosiahnutia špecifického cieľa uvedeného v článku 29 tohto nariadenia sa podpora realizuje prostredníctvom CLLD uvedeného v článku 31 nariadenia (EÚ) 2021/1060.
2. Na účely tohto článku sa v rámci stratégií CLLD uvedených v článku 32 nariadenia (EÚ) 2021/1060 zabezpečí, aby komunity v rybolovných alebo akvakultúrnych oblastiach lepšie využívali a zužitkovali príležitosti, ktoré ponúka udržateľné modré hospodárstvo, pričom využijú a posilnia environmentálne, kultúrne, sociálne a ľudské zdroje. Môže ísť o stratégie CLLD zamerané na rybolov alebo akvakultúru, ako aj o rozsiahlejšie stratégie zamerané na diverzifikáciu miestnych komunít.

KAPITOLA V

Priorita 4: Posilnenie medzinárodnej správy oceánov a podpora toho, aby boli moria a oceány bezpečné, chránené, čisté a udržateľne spravované

Oddiel 1

Rozsah podpory

Článok 31

Špecifický cieľ

Podpora podľa tejto kapitoly sa vzťahuje na intervencie, ktoré prispievajú k posilneniu udržateľného spravovania morí a oceánov prostredníctvom podpory znalostí o mori, námorného dozoru alebo spolupráce v oblasti pobrežnej stráže.

Oddiel 2

Osobitné podmienky

Článok 32

Znalosti o mori

Podpora poskytovaná v záujme dosiahnutia špecifického cieľa uvedeného v článku 31 tohto nariadenia prostredníctvom podpory znalostí o mori prispieva na akcie zamerané na zber, správu, analýzu, spracovanie a využívanie údajov na účely zlepšenia poznatkov o stave morského prostredia s cieľom:

- a) plniť požiadavky na monitorovanie a označovanie a správu lokalít podľa smerníc 92/43/EHS a 2009/147/ES;
- b) podporovať námorné priestorové plánovanie podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/89/EÚ ⁽³³⁾ alebo
- c) zvyšovať kvalitu a výmenu údajov prostredníctvom Európskej námornej monitorovacej a dátovej siete (EMODnet).

Článok 33

Námorný dozor

1. V záujme dosiahnutia špecifického cieľa uvedeného v článku 31 prostredníctvom podpory námorného dozoru sa podpora poskytuje na akcie, ktoré prispievajú k dosahovaniu cieľov CISE.
2. Podpora akcií uvedených v odseku 1 tohto článku môže prispievať aj k vývoju a vykonávaniu systému Únie na kontrolu rybolovu za podmienok stanovených v článku 22.

Článok 34

Spolupráca v oblasti pobrežnej stráže

1. Podpora poskytnutá v záujme dosiahnutia špecifického cieľa uvedeného v článku 31 prostredníctvom podpory spolupráce v oblasti pobrežnej stráže prispieva na akcie vykonávané vnútroštátnymi orgánmi v rámci európskej spolupráce pri činnostiach pobrežnej stráže uvedenej v článku 69 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1896 ⁽³⁴⁾, článku 2b nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1406/2002 ⁽³⁵⁾ a v článku 8 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/473 ⁽³⁶⁾.
2. Podpora akcií uvedených v odseku 1 tohto článku môže prispievať aj k vývoju a vykonávaniu systému Únie na kontrolu rybolovu za podmienok stanovených v článku 22.

⁽³³⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/89/EÚ z 23. júla 2014, ktorou sa ustanovuje rámec pre námorné priestorové plánovanie (Ú. v. EÚ L 257, 28.8.2014, s. 135).

⁽³⁴⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1896 z 13. novembra 2019 o európskej pohraničnej a pobrežnej strážii a zrušení nariadení (EÚ) č. 1052/2013 a (EÚ) 2016/1624 (Ú. v. EÚ L 295, 14.11.2019, s. 1).

⁽³⁵⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1406/2002 z 27. júna 2002, ktorým sa ustanovuje Európska námorná bezpečnostná agentúra (Ú. v. ES L 208, 5.8.2002, s. 1).

⁽³⁶⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/473 z 19. marca 2019 o Európskej agentúre pre kontrolu rybárstva (Ú. v. EÚ L 83, 25.3.2019, s. 18).

KAPITOLA VI

Udržateľný rozvoj najvzdialenejších regiónov

Článok 35

Akčný plán pre najvzdialenejšie regióny

V súlade s článkom 8 ods. 3 dotknuté členské štáty pripravujú v rámci svojho programu pre každý zo svojich najvzdialenejších regiónov akčný plán, v ktorom sa stanoví:

- a) stratégia udržateľného využívania rybolovných zdrojov a udržateľného rozvoja odvetví modrého hospodárstva;
- b) opis hlavných plánovaných akcií a zodpovedajúcich finančných prostriedkov vrátane:
 - i) štrukturálnej podpory odvetvia rybolovu a akvakultúry podľa tejto hlavy;
 - ii) kompenzácia dodatočných nákladov uvedená v článkoch 24 a 36 vrátane metodiky jej výpočtu;
 - iii) všetkých ostatných investícií do udržateľného modrého hospodárstva potrebných na dosiahnutie udržateľného rozvoja pobrežných oblastí.

Článok 36

Kompenzácia dodatočných nákladov na produkty rybolovu a akvakultúry

1. Na účely implementácie kompenzácie dodatočných nákladov, ktoré vznikli prevádzkovateľom pri rybolove, chove, spracovaní a uvádzaní na trh určitých produktov rybolovu a akvakultúry z najvzdialenejších regiónov, ako sa uvádza v článku 24, jednotlivé dotknuté členské štáty určujú na základe kritérií stanovených v súlade s odsekom 6 tohto článku pre každý najvzdialenejší región zoznam produktov rybolovu a akvakultúry a množstvo týchto produktov, ktoré sú oprávnené na kompenzáciu.

2. Pri zostavovaní zoznamov a stanovovaní množstiev podľa odseku 1 členské štáty zohľadnia všetky relevantné faktory, najmä potrebu zabezpečiť súlad kompenzácie s pravidlami SRP.

3. Kompenzácia sa neposkytuje na produkty rybolovu a akvakultúry:

- a) ktoré ulovili plavidlá tretích krajín s výnimkou rybárskych plavidiel, ktoré sa plavia pod vlajkou Venezuely a pôsobia vo vodách Únie, v súlade s rozhodnutím Rady (EÚ) 2015/1565 ⁽³⁷⁾;
- b) ktoré ulovili rybárske plavidlá Únie, ktoré nie sú zaregistrované v prístave niektorého z najvzdialenejších regiónov;
- c) ktoré boli dovezené z tretích krajín.

4. Odsek 3 písm. b) sa neuplatňuje, ak aktuálna kapacita spracovateľského odvetvia v dotknutom najvzdialenejšom regióne presahuje množstvo dodaných surovín.

5. Pri kompenzácií vyplatení prijímateľom, ktorí vykonávajú činnosti uvedené v odseku 1 v najvzdialenejších regiónoch alebo vlastnia plavidlo zaregistrované v prístave v jednom z uvedených regiónov a pôsobia v nich, sa s cieľom zabrániť nadmernej kompenzácií zohľadnia:

- a) v prípade každého produktu rybolovu a akvakultúry alebo kategórie týchto produktov dodatočné náklady, ktoré vznikli v dôsledku špecifických znevýhodnení dotknutých regiónov, a
- b) všetky ďalšie druhy verejnej intervencie, ktorá má vplyv na výšku dodatočných nákladov.

⁽³⁷⁾ Rozhodnutie Rady (EÚ) 2015/1565 zo 14. septembra 2015 o schválení Vyhlásenia o udelení rybolovných možností vo vodách EÚ rybárskym plavidlám, ktoré sa plavia pod vlajkou Venezuelskej bolívarovskej republiky vo výhradnej hospodárskej zóne pri pobreží Francúzskej Guyany, v mene Európskej únie (Ú. v. EÚ L 244, 19.9.2015, s. 55).

6. Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 62, ktorými sa dopĺňa toto nariadenie stanovením kritérií výpočtu dodatočných nákladov, ktoré vznikli v dôsledku špecifických znevýhodnení dotknutých regiónov.

Článok 37

Štátna pomoc na implementáciu kompenzácie dodatočných nákladov

Členské štáty môžu udeliť ďalšie financovanie na implementáciu kompenzácie uvedenej v článku 24. V takýchto prípadoch členské štáty oznámia štátnu pomoc Komisii, ktorá ju môže schváliť v súlade s týmto nariadením ako súčasť uvedenej kompenzácie. Takto oznámená štátna pomoc sa považuje za oznámenú v zmysle článku 108 ods. 3 prvej vety ZFEÚ.

Článok 38

Hodnotenie

Komisia pri vykonávaní hodnotenia v polovici trvania uvedeného v článku 45 nariadenia (EÚ) 2021/1060 osobitne preskúma ustanovenia tejto kapitoly vrátane ustanovení týkajúcich sa kompenzácie dodatočných nákladov.

KAPITOLA VII

Pravidlá implementácie v rámci zdieľaného riadenia

Oddiel 1

Podpora z ENRAF

Článok 39

Výpočet kompenzácie

Kompenzácia dodatočných nákladov alebo straty príjmu a iná kompenzácia poskytovaná podľa tohto nariadenia sa poskytuje v akejkoľvek z foriem uvedených v článku 53 ods. 1 písm. b) až e) nariadenia (EÚ) 2021/1060.

Článok 40

Vymedzenie mier spolufinancovania

Maximálna miera spolufinancovania z ENRAF na jeden špecifický cieľ je 70 % oprávnených verejných výdavkov s výnimkou špecifického cieľa uvedeného v článku 14 ods. 1 písm. e), v prípade ktorého je táto miera 100 %.

Článok 41

Intenzita verejnej pomoci

1. Členské štáty uplatňujú mieru maximálnej intenzity pomoci vo výške 50 % celkových oprávnených výdavkov na operáciu.
2. Odchylna od odseku 1 sa v prílohe III stanovuje osobitná miera maximálnej intenzity pomoci.
3. V prípade, že jedna operácia patrí do viacerých z riadkov 2 až 19 prílohy III, uplatňuje sa najvyššia miera maximálnej intenzity pomoci.

4. V prípade, že jedna operácia patrí do jedného alebo viacerých z riadkov 2 až 19 prílohy III a súčasne do riadku 1 uvedenej prílohy, uplatňuje sa miera maximálnej intenzity pomoci uvedená v riadku 1.

Oddiel 2

Finančné riadenie

Článok 42

Prerušenie lehoty na platbu

1. V prípade, ak členský štát nedodržiaval pravidlá platné v rámci SRP a toto nedodržanie pravidiel môže mať vplyv na výdavky uvedené v žiadosti o platbu, pre ktoré sa požaduje priebežná platba, Komisia môže v súlade s článkom 96 ods. 4 nariadenia (EÚ) 2021/1060 prerušiť lehotu na platbu pre žiadosť o priebežnú platbu alebo jej časť.
2. Komisia pred prerušením uvedeným v odseku 1 informuje dotknutý členský štát o nedodržaní pravidiel a poskytne mu príležitosť na predloženie pripomienok v primeranej lehote.
3. Prerušenie uvedené v odseku 1 musí byť primerané povahe, závažnosti, trvaniu a opakovanému výskytu nedodržania pravidiel.
4. Komisia môže prijímať vykonávacie akty s cieľom vymedziť prípady nedodržania pravidiel uvedené v odseku 1 tohto článku. Uvedené vykonávacie akty sa prijímajú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 63 ods. 2.

Článok 43

Pozastavenie platieb

1. V prípade, že sa členský štát dopustí závažného nedodržania pravidiel platných v rámci SRP a toto závažné nedodržanie pravidiel môže mať vplyv na výdavky uvedené v žiadosti o platbu, pre ktoré sa požaduje priebežná platba, Komisia môže v súlade s článkom 97 ods. 3 nariadenia (EÚ) 2021/1060 prijať vykonávacie akty, ktorými sa úplne alebo čiastočne pozastavia priebežné platby v rámci programu.
2. Komisia pred pozastavením uvedeným v odseku 1 informuje dotknutý členský štát o tom, že sa domnieva, že došlo k závažnému nedodržaniu pravidiel platných v rámci SRP zo strany členského štátu, a poskytne mu príležitosť na predloženie pripomienok v primeranej lehote.
3. Pozastavenie uvedené v odseku 1 musí byť primerané povahe, závažnosti, trvaniu a opakovanému výskytu závažného nedodržania pravidiel.
4. Komisia môže prijímať vykonávacie akty s cieľom vymedziť prípady závažného nedodržania pravidiel uvedené v odseku 1 tohto článku. Uvedené vykonávacie akty sa prijímajú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 63 ods. 2.

Článok 44

Finančné opravy vykonávané členskými štátmi

V prípade finančných opráv uvedených v článku 11 ods. 2 určia členské štáty výšku opravy, ktorá musí byť primeraná povahe, závažnosti, trvaniu a opakovanému výskytu závažného porušenia alebo priestupku zo strany dotknutého prijímateľa a výške príspevku z ENRAF na hospodársku činnosť prijímateľa.

Článok 45

Finančné opravy zo strany Komisie

1. V súlade s článkom 104 ods. 5 nariadenia (EÚ) 2021/1060 môže Komisia prijať vykonávacie akty, ktorými sa vykonajú finančné opravy zrušením celého príspevku Únie na program alebo jeho časti, ak po vykonaní potrebného preskúmania dospeje k záveru, že:
 - a) výdavky uvedené v žiadosti o platbu sú ovplyvnené prípadmi, keď nastala niektorá zo situácií uvedených v článku 11 ods. 2 tohto nariadenia a dotknutý členský štát ho pred začatím opravného konania podľa tohto odseku neopravil;
 - b) výdavky uvedené v žiadosti o platbu sú ovplyvnené prípadmi, keď sa členský štát dopustil závažného nedodržania pravidiel SRP, ktoré viedli k pozastaveniu platby podľa článku 43 tohto nariadenia, a dotknutý členský štát stále nedokáže preukázať, že prijal potrebné nápravné opatrenia na zabezpečenie dodržiavania a presadzovania uplatniteľných pravidiel SRP v budúcnosti.

Uvedené vykonávacie akty sa prijímajú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 63 ods. 2 tohto nariadenia.

2. Komisia rozhodne o výške opravy, pričom zohľadní povahu, závažnosť, trvanie a opakovaný výskyt závažného nedodržania pravidiel SRP zo strany dotknutého členského štátu alebo prijímateľa, a výšku príspevku z ENRAF na hospodársku činnosť dotknutého prijímateľa.
3. V prípade, že nie je možné presne vyčíslieť výšku výdavkov súvisiacich so závažným nedodržaním pravidiel SRP zo strany členského štátu, Komisia uplatní paušálnu alebo extrapolovanú finančnú opravu v súlade s odsekom 4.
4. Komisia môže prijímať vykonávacie akty s cieľom určiť kritériá stanovenia úrovne finančnej opravy, ktorá sa má uplatniť, a kritériá uplatňovania paušálnych alebo extrapolovaných finančných opráv. Uvedené vykonávacie akty sa prijímajú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 63 ods. 2.

Oddiel 3

Monitorovanie a podávanie správ

Článok 46

Rámec monitorovania a hodnotenia

1. Spoločné ukazovatele výstupov a výsledkov pre ENRAF stanovené v prílohe I tohto nariadenia a prípadne špecifické programové ukazovatele sa používajú v súlade s článkom 16 ods. 1 druhým pododsekom písm. a), článkom 22 ods. 3 písm. d) bodom ii) a článkom 42 ods. 2 písm. b) nariadenia (EÚ) 2021/1060.
2. Komisia v súlade s požiadavkami na podávanie správ, ktoré sa na ňu ukladajú podľa článku 41 ods. 3 písm. h) bodu iii) nariadenia o rozpočtových pravidlách, poskytuje Európskemu parlamentu a Rade správy o výkonnosti ENRAF. V tejto správe Komisia používa kľúčové ukazovatele výkonnosti stanovené v prílohe I k tomuto nariadeniu.
3. Okrem všeobecných pravidiel stanovených v článku 42 nariadenia (EÚ) 2021/1060 riadiaci orgán poskytne Komisii príslušné údaje o implementácii na úrovni operácie, ktoré zahŕňajú kľúčové charakteristiky prijímateľa (meno, typ prijímateľa, veľkosť podniku, rod a kontaktné údaje) a podporované operácie (špecifický cieľ, typ operácie, dotknuté odvetvie, hodnoty ukazovateľov, stav napredovania operácie, číslo v spoločnom registri flotily, finančné údaje a forma podpory). Údaje sa poskytujú každý rok 31. januára a 31. júla. Prvý prenos uvedených údajov sa uskutoční 31. januára 2022 a posledný 31. januára 2030.

4. Komisia prijme vykonávacie akty, ktorými stanoví pravidlá presnejšieho vymedzenia konkrétnych údajov uvedených v odseku 3 tohto článku a ich predkladania. Uvedené vykonávacie akty sa prijímajú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 63 ods. 2.

5. Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 62 s cieľom zmeniť prílohu I doplnením kľúčových ukazovateľov výkonnosti, a prispôbiť sa tak zmenám, ktoré sa vyskytnú počas programového obdobia.

Článok 47

Podávanie správ o výsledkoch financovanej operácie

1. Prijímatelia nahlásia hodnotu príslušných ukazovateľov výsledkov po ukončení operácie a najneskôr so žiadosťou o záverečnú platbu. Riadiaci orgán preskúma hodnovernosť hodnoty ukazovateľov výsledkov nahlásených prijímateľom súbežne so záverečnou platbou.
2. Členské štáty môžu predĺžiť lehoty stanovené v odseku 1.

HLAVA III

PODPORA V RÁMCI PRIAMEHO A NEPRIAMEHO RIADENIA

KAPITOLA I

Priorita 1: Podpora udržateľného rybolovu a obnova a ochrana vodných biologických zdrojov

Článok 48

Vykonávanie SRP

Z ENRAF sa financuje vykonávanie SRP prostredníctvom:

- a) poskytovania vedeckých odporúčaní a poznatkov na účely podpory fundovaných a účinných rozhodnutí v oblasti riadenia rybolovu v rámci SRP, okrem iného aj prostredníctvom účasti expertov vo vedeckých orgánoch;
- b) regionálnej spolupráce na ochranných opatreniach podľa článku 18 nariadenia (EÚ) č. 1380/2013, najmä v kontexte viacročných plánov uvedených v jeho článkoch 9 a 10;
- c) rozvoja a realizácie systému Únie na kontrolu rybolovu, ako sa ustanovuje v článku 36 nariadenia (EÚ) č. 1380/2013 a ďalej spresňuje v nariadení (ES) č. 1224/2009;
- d) fungovania poradných rád zriadených v súlade s článkom 43 nariadenia (EÚ) č. 1380/2013, ktorých cieľ je súčasťou SRP a túto politiku podporuje;
- e) dobrovoľných príspevkov na činnosti medzinárodných organizácií zaoberajúcich sa rybolovom v súlade s článkami 29 a 30 nariadenia (EÚ) č. 1380/2013.

Článok 49

Podpora čistých a zdravých morí a oceánov

1. Z ENRAF sa podporujú čisté a zdravé moria a oceány, okrem iného aj akciami na podporu vykonávania smernice 2008/56/ES a akciami na zabezpečenie súladu s cieľom dosiahnutia dobrého environmentálneho stavu stanoveným v článku 2 ods. 5 písm. j) nariadenia (EÚ) č. 1380/2013 a vykonávaním Európskej stratégie pre plasty v obehovom hospodárstve.

2. Podpora uvedená v odseku 1 tohto článku musí byť v súlade s environmentálnymi právnymi predpismi Únie, najmä s cieľom dosiahnuť alebo udržať dobrý environmentálny stav v zmysle článku 1 ods. 1 smernice 2008/56/ES.

KAPITOLA II

Priorita 2: Podpora udržateľných akvakultúrnych činností a spracovania a uvádzania produktov rybolovu a akvakultúry na trh, ktorou sa prispieje k potravinovej bezpečnosti v Únii

Článok 50

Získavanie informácií o trhu

Z ENRAF sa podporuje tvorba a šírenie informácií o trhu s produktmi rybolovu a akvakultúry zo strany Komisie v súlade s článkom 42 nariadenia (EÚ) č. 1379/2013.

KAPITOLA III

Priorita 3: Podpora udržateľného modrého hospodárstva v pobrežných, ostrovných a vnútrozemských oblastiach a posilnenie rozvoja rybolovných a akvakultúrnych komunít

Článok 51

Námorná politika a rozvoj udržateľného modrého hospodárstva

Z ENRAF sa podporuje vykonávanie námornej politiky a rozvoj udržateľného modrého hospodárstva prostredníctvom:

- a) podpory udržateľného nízkouhlíkového modrého hospodárstva odolného voči zmene klímy;
- b) podpory integrovanej správy a riadenia námornej politiky, okrem iného aj prostredníctvom námorného priestorového plánovania, stratégií pre morské oblasti a regionálnej námornej spolupráce;
- c) posilnenia transferu a zavádzania výsledkov výskumu, inovácie a technológií v rámci udržateľného modrého hospodárstva;
- d) zlepšenia námorných zručností, úrovne poznatkov o oceánoch a výmeny sociálno-ekonomických a environmentálnych údajov o udržateľnom modrom hospodárstve;
- e) vypracovania projektového portfólia a inovatívnych finančných nástrojov.

KAPITOLA IV

Priorita 4: Posilnenie medzinárodnej správy oceánov a podpora toho, aby boli moria a oceány bezpečné, chránené, čisté a udržateľne spravované

Článok 52

Európska námorná monitorovacia a dátová sieť

Z ENRAF sa podporuje vykonávanie EMODnet.

Článok 53

Ochrana námornej dopravy a námorný dozor

Z ENRAF sa podporuje presadzovanie ochrany námornej dopravy a námorného dozoru, okrem iného aj prostredníctvom výmeny údajov, spolupráce medzi pobrežnými strážami a medzi agentúrami a boja proti trestnej činnosti a nezákonnej činnosti na mori.

Článok 54

Medzinárodná správa oceánov

Z ENRAF sa podporuje vykonávanie politiky v oblasti medzinárodnej správy oceánov prostredníctvom:

- a) dobrovoľných príspevkov medzinárodným organizáciám pôsobiacim v oblasti správy oceánov;
- b) dobrovoľnej spolupráce s medzinárodnými fórami, organizáciami, orgánmi a inštitúciami a koordinácie medzi nimi v kontexte Dohovoru Organizácie Spojených národov o morskom práve, Agendy 2030 a iných relevantných medzinárodných dohôd, dojednaní a partnerstiev;
- c) vykonávania oceánskych partnerstiev medzi Úniou a relevantnými subjektmi pôsobiacimi v oblasti správy oceánov;
- d) vykonávania relevantných medzinárodných dohôd, dojednaní a nástrojov, ktorých cieľom je podpora lepšej správy oceánov, ako aj rozvoj akcií, opatrení, nástrojov a znalostí, ktoré umožňujú bezpečné, chránené, čisté a udržateľne spravované moria a oceány;
- e) vykonávania relevantných medzinárodných dohôd, opatrení a nástrojov, ktorých cieľom je zabráňovanie NNN rybolovu, odrádzanie od neho a jeho odstránenie;
- f) posilnenia medzinárodnej spolupráce a rozvoja v oblasti výskumu oceánov a údajov o oceánoch.

KAPITOLA V

Pravidlá implementácie v rámci priameho a nepriameho riadenia

Článok 55

Formy financovania z prostriedkov Únie

1. Z ENRAF možno poskytovať finančné prostriedky v akejkoľvek forme stanovenej v nariadení o rozpočtových pravidlách, a to najmä formou verejného obstarávania a grantov podľa hláv VII a VIII uvedeného nariadenia. Okrem toho sa finančné prostriedky môžu poskytovať vo forme finančných nástrojov v rámci operácií kombinovaného financovania uvedených v článku 56 tohto nariadenia.
2. Hodnotenie návrhov grantov môžu vykonať nezávislí experti.

Článok 56

Operácie kombinovaného financovania

Operácie kombinovaného financovania v rámci ENRAF sa vykonávajú v súlade s nariadením o (EÚ) 2021/523 a hlavou X nariadenia o rozpočtových pravidlách.

Článok 57

Hodnotenie vykonávané Komisiou

1. Hodnotenia sa vykonávajú včas, aby sa dali využiť pri rozhodovacom procese. Vykonanie hodnotení sa zverí interným alebo externým funkčne nezávislým odborníkom.

2. Priebežné hodnotenie podpory podľa hlavy III sa vykoná do konca roka 2024.
3. Záverečná hodnotiaci správa o podpore podľa hlavy III sa pripraví do konca roka 2031.
4. Komisia oznámi hodnotiace správy uvedené v odsekoch 2 a 3 Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov.

Článok 58

Monitorovanie v rámci priameho a nepriameho riadenia

1. Komisia používa ukazovatele výsledkov a výstupov uvedené v prílohe I na monitorovanie vykonávania ENRAF v rámci priameho a nepriameho riadenia.
2. Komisia zbiera údaje o operáciách vybraných na podporu v rámci priameho a nepriameho riadenia vrátane kľúčových charakteristík prijímateľa a samotnej operácie, ako sa uvádza v článku 46 ods. 3.

Článok 59

Audity

Audity týkajúce sa použitia príspevku Únie vykonávané osobami alebo subjektmi vrátane osôb alebo subjektov, ktoré neboli poverené inštitúciami alebo orgánmi Únie, tvoria základ celkového uistenia podľa článku 127 nariadenia o rozpočtových pravidlách.

Článok 60

Poskytovanie informácií, komunikácia a zverejňovanie

1. Prijemcovia finančných prostriedkov Únie musia priznať pôvod uvedených finančných prostriedkov a zabezpečiť viditeľnosť finančných prostriedkov Únie, najmä pri propagácii akcií a ich výsledkov, a to tým, že poskytnú ucelené, účinné a primerané ciele informácie rôznym cieľovým skupinám vrátane médií a verejnosti.
2. Komisia vykonáva informačné a komunikačné akcie v súvislosti s ENRAF, akciami vykonávanými v rámci ENRAF a dosiahnutými výsledkami. Finančné zdroje vyčlenené na ENRAF zároveň prispievajú k inštitucionálnej komunikácii o politických prioritách Únie, pokiaľ sa uvedené priority týkajú cieľov stanovených v článku 3.

Článok 61

Oprávnené subjekty, činnosti a náklady

1. Okrem kritérií stanovených v článku 197 nariadenia o rozpočtových pravidlách sa uplatňujú aj kritériá oprávnenosti uvedené v odsekoch 2 a 3 tohto článku.
2. Oprávnené sú tieto subjekty:
 - a) právne subjekty usadené v členskom štáte alebo tretej krajine uvedené v programe na základe podmienok špecifikovaných v odsekoch 3 a 4;
 - b) akýkoľvek právny subjekt zriadený podľa práva Únie alebo akákoľvek medzinárodná organizácia.
3. Právne subjekty usadené v tretej krajine sú výnimočne oprávnené na účasť, ak je to nevyhnutné na dosiahnutie cieľov danej akcie.
4. Právne subjekty usadené v tretej krajine, ktorá nie je pridružená k programu, v zásade znášajú náklady na svoju účasť.

5. V súlade s článkom 193 ods. 2 druhým pododsekom písm. a) nariadenia o rozpočtových pravidlách a odchyľne od jeho článku 193 ods. 4 sa s ohľadom na oneskorené nadobudnutie účinnosti tohto nariadenia a s cieľom zabezpečiť kontinuitu ako sa stanovuje v rozhodnutí o financovaní môžu činnosti podporované podľa tohto nariadenia a súvisiace náklady počas obmedzeného obdobia považovať za oprávnené od 1. januára 2021 aj v prípade, že činnosti boli vykonané a náklady vznikli pred podaním žiadosti o grant.

HLAVA IV

PROCESNÉ USTANOVENIA

Článok 62

Vykonávanie delegovania právomoci

1. Komisii sa udeľuje právomoc prijímať delegované akty za podmienok stanovených v tomto článku.
2. Právomoc prijímať delegované akty uvedené v článkoch 11, 36, 46 a 65 sa Komisii udeľuje na obdobie od 14. júla 2021 do 31. decembra 2027.
3. Delegovanie právomoci uvedené v článkoch 11, 36, 46 a 65 môže Európsky parlament alebo Rada kedykoľvek odvolať. Rozhodnutím o odvolaní sa ukončuje delegovanie právomoci, ktoré sa v ňom uvádza. Rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie* alebo k neskoršiemu dátumu, ktorý je v ňom určený. Nie je ním dotknutá platnosť delegovaných aktov, ktoré už nadobudli účinnosť.
4. Komisia pred prijatím delegovaného aktu konzultuje s expertami určenými jednotlivými členskými štátmi v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva.
5. Komisia oznamuje delegovaný akt hneď po jeho prijatí súčasne Európskemu parlamentu a Rade.
6. Delegovaný akt prijatý podľa článkov 11, 36, 46 a 65 nadobudne účinnosť, len ak Európsky parlament alebo Rada voči nemu nevzniesli námietku v lehote dvoch mesiacov odo dňa oznámenia uvedeného aktu Európskemu parlamentu a Rade alebo ak pred uplynutím uvedenej lehoty Európsky parlament a Rada informovali Komisiu o svojom rozhodnutí nevzniesť námietku. Na podnet Európskeho parlamentu alebo Rady sa táto lehota predĺži o dva mesiace.

Článok 63

Postup výboru

1. Komisii pomáha Výbor pre Európsky námorný, rybolovný a akvakultúrny fond. Uvedený výbor je výborom v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011.
2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

HLAVA V

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 64

Zmeny nariadenia (EÚ) 2017/1004

Článok 6 nariadenia (EÚ) 2017/1004 sa mení takto:

1. Odseky 1 a 2 sa nahrádzajú takto:

„1. Členské štáty bez toho, aby boli dotknuté ich súčasné povinnosti týkajúce sa zberu údajov podľa práva Únie, zbierajú údaje v rámci pracovného plánu vypracovaného na základe viacročného programu Únie (ďalej len „národný pracovný plán“). Členské štáty elektronicky predložia Komisii svoje národné pracovné plány do 15. októbra roku, ktorý predchádza rok, od ktorého sa má národný pracovný plán uplatňovať, a to pokiaľ sa stále neuplatňuje existujúci plán, pričom v takom prípade o tom informujú Komisiu.

2. Komisia prijme vykonávacie akty, ktorými sa schvália národné pracovné plány uvedené v odseku 1, do 31. decembra roku, ktorý predchádza roku, od ktorého sa má národný pracovný plán uplatňovať. Komisia pri schvaľovaní národných pracovných plánov zohľadní hodnotenie vykonané výborom STECF podľa článku 10. Ak toto hodnotenie ukáže, že národný pracovný plán nie je v súlade s týmto článkom alebo nezaručuje vedeckú relevantnosť údajov alebo dostatočnú kvalitu navrhovaných metód a postupov, Komisia o tom ihneď informuje dotknutý členský štát a navrhne zmeny daného pracovného plánu, ktoré považuje za potrebné. Dotknutý členský štát následne predloží Komisii zrevidovaný národný pracovný plán.“

2. Dopĺňa sa tento odsek:

„5. Komisia môže prijať vykonávacie akty, ktorými sa stanovia pravidlá týkajúce sa postupov, formátu a časového harmonogramu predkladania národných pracovných plánov uvedených v odseku 1. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 25 ods. 2.“

Článok 65

Prechodné ustanovenia

1. Nariadenie (EÚ) č. 508/2014 a akékoľvek delegované a vykonávacie akty prijaté podľa neho sa naďalej uplatňujú na programy a operácie podporované z ENRF v rámci programového obdobia 2014 – 2020.

2. S cieľom uľahčiť prechod zo systému podpory zavedeného nariadením (EÚ) č. 508/2014 na systém zavedený týmto nariadením je Komisia v súlade s článkom 62 tohto nariadenia splnomocnená prijímať delegované akty s cieľom stanoviť podmienky, za ktorých sa podpora schválená Komisiou podľa nariadenia (EÚ) č. 508/2014 môže začleniť do podpory poskytnutej podľa tohto nariadenia.

3. Odkazy na nariadenie (EÚ) č. 508/2014 sa považujú za odkazy na toto nariadenie, pokiaľ ide o programové obdobie 2021 – 2027.

Článok 66

Nadobudnutie účinnosti a dátum uplatňovania

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie.

Uplatňuje sa od 1. januára 2021, pokiaľ ide o podporu v rámci priameho a nepriameho riadenia ustanovenú v hlave III.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Štrasburgu 7. júla 2021

Za Európsky parlament
predseda
D. M. SASSOLI

Za Radu
predseda
A. LOGAR

PRÍLOHA I

SPOLOČNÉ UKAZOVATELE ENRAF

Kľúčové ukazovatele výkonnosti ⁽¹⁾	UKAZOVATELE VÝSLEDKOV (MERNÁ JEDNOTKA)	UKAZOVATELE VÝSTUPOV
CI 01 – Založené podniky CI 02 – Podniky s vyšším obratom CI 03 – Vytvorené pracovné miesta CI 04 – Zachované pracovné miesta CI 05 – Osoby požívajúce výhody CI 06 – Akcie, ktoré prispievajú k dobrému environmentálnu stavu vrátane obnovy prírody, zachovania, ochrany ekosystémov, biodiverzity, zdravia a dobrých životných podmienok zvierat CI 07 – Spotreba energie vedúca k zníženiu emisií CO ₂ CI 08 – Počet podporených MSP CI 09 – Počet rybárskych plavidiel vybavených elektronickým zariadením na hlásenia o polohe a hlásenia o úlovkoch CI 10 – Počet miestnych akčných skupín CI 11 – Počet podporovaných plavidiel maloobjemového pobrežného rybolovu CI 12 – Využívanie dátových a informačných platforiem	CR 01 – Nová výrobná kapacita (tony/rok) CR 02 – Zachovaná akvakultúrna produkcia (tony/rok) CR 03 – Založené podniky (počet subjektov) CR 04 – Podniky s vyšším obratom (počet subjektov) CR 05 – Kapacita vyradených plavidiel (GT a kW) CR 06 – Vytvorené pracovné miesta (počet osôb) CR 07 – Zachované pracovné miesta (počet osôb) CR 08 – Osoby požívajúce výhody (počet osôb) CR 09 – Oblasť, ktorej sa týkajú operácie, ktoré prispievajú k dobrému environmentálnemu stavu, ochrane, zachovaniu a obnove biodiverzity a ekosystémov (km ² alebo km) CR 10 – Akcie, ktoré prispievajú k dobrému environmentálnu stavu vrátane obnovy prírody, zachovania, ochrany ekosystémov, biodiverzity, zdravia a dobrých životných podmienok zvierat (počet akcií) CR 11 – Subjekty zvyšujúce sociálnu udržateľnosť (počet subjektov) CR 12 – Účinnosť systému „zberu, správy a využívania údajov“ (stupnica: vysoká, stredná, nízka) CR 13 – Činnosti spolupráce medzi zainteresovanými stranami (počet akcií) CR 14 – Umožnené inovácie (počet nových výrobkov, služieb, procesov, obchodných modelov alebo metód) CR 15 – Nainštalované alebo zdokonalené kontrolné prostriedky (počet prostriedkov) CR 16 – Subjekty, ktoré využívajú propagačné a informačné činnosti (počet subjektov) CR 17 – Subjekty, ktoré zvyšujú efektívnosť využívania zdrojov pri výrobe a/alebo spracovaní (počet subjektov) CR 18 – Spotreba energie vedúca k zníženiu emisií CO ₂ (kWh/tony alebo litre/h) CR 19 – Akcie na zlepšenie kapacity správy (počet akcií) CR 20 – Vyvolané investície (v EUR) CR 21 – Súборы údajov a poskytnuté poradenstvo (počet) CR 22 – Využívanie dátových a informačných platforiem (počet zobrazení stránok)	CO 01 - Počet operácií

⁽¹⁾ Kľúčové ukazovatele výkonnosti ENRAF, ktoré má použiť Komisia v súlade s požiadavkou na podávanie správ podľa článku 41 ods. 3 písm. h) bodu iii) nariadenia o rozpočtových pravidlách.

PRÍLOHA II

ORGANIZÁCIA PODPORY V RÁMCI ZDIELANÉHO RIADENIA

CIEĽ POLITIKY Článok 5 nariadenia (EÚ) 2021/1060	PRIORITA ENRAF	ŠPECIFICKÝ CIEĽ ENRAF	NOMENKLATÚRA, KTORÁ SA MÁ POUŽIŤ V PLÁNE FINANCOVANIA Tabuľka 11Ay 3 a 4 oddielu 3.6 prílohy V k nariadeniu (EÚ) 2021/1060
Ekologickejší, nízkouhlíkový prechod na hospodárstvo s nulovými emisiami uhlíka a odolnú Európu vďaka presadzovaniu čistej a spravodlivej energetickej transformácie, zelených a modrých investícií, obehového hospodárstva, zmierňovania zmeny klímy a adaptácie na ňu, prevencie a riadenia rizika a udržateľnej mestskej mobility	Podpora udržateľného rybolovu a obnova a ochrana vodných biologických zdrojov	Posilnenie hospodársky, sociálne a environmentálne udržateľných rybolovných činností	1.1.1 všetky operácie okrem operácií podporovaných podľa článkov 16 a 16b
			1.1.2 operácie podporované podľa článkov 16 a 16b
		Zvýšenie energetickej účinnosti a zníženie emisií CO ₂ prostredníctvom výmeny alebo modernizácie motorov rybárskych plavidiel	1.2
		Podpora prispôsobenia rybolovnej kapacity rybolovným možnostiam v prípadoch trvalého ukončenia rybolovných činností a prispievanie k primeranej životnej úrovni v prípadoch ich dočasného zastavenia	1.3
		Podpora účinnej kontroly a presadzovania predpisov v oblasti rybolovu vrátane boja proti NNN rybolovu, ako aj podpora spoľahlivých údajov na účely fundovaného rozhodovania	1.4
		Presadzovanie rovnakých podmienok pre produkty rybolovu a akvakultúry z najvzdialenejších regiónov	1.5
		Prispievanie k ochrane a obnove vodnej biodiverzity a ekosystémov	1.6
	Podpora udržateľných akvakultúrnych činností a spracovania a uvádzania produktov rybolovu a akvakultúry na trh, ktorou sa prispeje k potravinovej bezpečnosti v Únii	Podpora udržateľných akvakultúrnych činností, najmä posilnenie konkurencieschopnosti akvakultúrnej produkcie pri súčasnom zabezpečení dlhodobej environmentálnej udržateľnosti týchto činností	2.1

		Podpora uvádzania produktov rybolovu a akvakultúry na trh, ako aj podpora ich kvality, pridanej hodnoty a spracovania	2.2
	Posilnenie medzinárodnej správy oceánov a podpora toho, aby boli moria a oceány bezpečné, chránené, čisté a udržateľne spravované	Posilnenie udržateľného spravovania morí a oceánov presadzovaním znalostí o mori, námorného dozoru alebo spolupráce v oblasti pobrežnej stráže	4.1
Európa bližšie k občanom vďaka podpore udržateľného a integrovaného rozvoja všetkých typov území a miestnych iniciatív	Podpora udržateľného modrého hospodárstva v pobrežných, ostrovných a vnútrozemských oblastiach a posilnenie rozvoja rybolovných a akvakultúrnych komunít	Podpora udržateľného modrého hospodárstva v pobrežných, ostrovných a vnútrozemských oblastiach a posilnenie udržateľného rozvoja rybolovných a akvakultúrnych komunít	3.1
	Technická pomoc		5.1
			5.2

PRÍLOHA III

KONKRÉTNE MIERY MAXIMÁLNEJ INTENZITY POMOCI V RÁMCI ZDIELANÉHO RIADENIA

ČÍSLO RIADKU	OSOBITNÁ KATEGÓRIA OPERÁCIE	MIERA MAXIMÁLNEJ INTENZITY POMOCI
1	Operácie podporované podľa článkov 17, 18 a 19	40 %
2	Tieto operácie, ktoré prispievajú k vykonávaniu povinnosti vyloďiť úlovky uvedenej v článku 15 nariadenia (EÚ) č. 1380/2013: — operácie na zvýšenie veľkostnej alebo druhovej selektívnosti rybárskeho výstroja, — operácie na zlepšenie infraštruktúry rybárskych prístavov, aukčných siení, miest vylodenia a prístreškov s cieľom uľahčiť vylodovanie a skladovanie nechcených úlovkov, — operácie na uľahčenie predaja vylodených nechcených úlovkov z komerčných populácií v súlade s článkom 8 ods. 2 písm. b) nariadenia (EÚ) č. 1379/2013.	100 % 75 % 75 %
3	Operácie zamerané na zlepšenie zdravia, bezpečnosti a pracovných podmienok na palubách rybárskych plavidiel s výnimkou operácií podporovaných podľa článku 19	75 %
4	Operácie v najvzdialenejších regiónoch	85 %
5	Operácie vo vodách vzdialených gréckych ostrovov a chorvátskych ostrovov Dugi Otok, Vis, Mljet a Lastovo	85 %
6	Operácie podporované podľa článku 22	85 %
7	Operácie súvisiace s maloobjemovým pobrežným rybolovom	100 %
8	Operácie, pri ktorých je prijímateľom verejný subjekt alebo podnik poverený poskytovaním služieb všeobecného hospodárskeho záujmu v zmysle článku 106 ods. 2 ZFEÚ, pokiaľ sa na prevádzkovanie týchto služieb poskytuje podpora	100 %
9	Operácia súvisiace s kompenzáciou uvedenou v článku 39	100 %
10	Operácie podporované podľa článkov 23 a 25 a v rámci priority 4	100 %
11	Operácie zamerané na navrhovanie, vývoj, monitorovanie, hodnotenie alebo riadenie transparentných systémov výmeny rybolovných možností medzi členskými štátmi v súlade s článkom 16 ods. 8 nariadenia (EÚ) č. 1380/2013	100 %
12	Operácie súvisiace s prevádzkovými nákladmi miestnych aukčných skupín	100 %
13	Operácie podporované podľa článku 30, ktoré spĺňajú aspoň jedno z týchto kritérií: i) sú v kolektívnom záujme; ii) majú kolektívneho prijímateľa; alebo iii) majú v príslušných prípadoch inovačné vlastnosti na miestnej úrovni a zabezpečujú prístup verejnosti k svojim výsledkom	100 %

14	Operácie, na ktoré sa nevzťahuje riadok 13, ktoré spĺňajú všetky tieto kritériá: i) sú v kolektívnom záujme; ii) majú kolektívneho prijímateľa; iii) majú inovačné vlastnosti alebo zabezpečujú prístup verejnosti k svojim výsledkom	100 %
15	Operácie vykonávané organizáciami výrobcov, združeniami organizácií výrobcov alebo medziodvetvovými organizáciami	75 %
16	Finančné nástroje s výnimkou finančných nástrojov súvisiacich s operáciami uvedenými v riadku 1	100 %
17	Operácie na podporu udržateľnej akvakultúry, ktoré vykonávajú MSP	60 %
18	Operácie na podporu inovačných výrobkov, procesov alebo zariadení v rybolove, akvakultúre a spracovaní	75 %
19	Operácie vykonávané organizáciami rybárov alebo inými kolektívnymi prijímateľmi	60 %

PRÍLOHA IV

TYPY INTERVENCIE

Č.	TYP INTERVENCIE	KLIMATICKÝ KOEFIČIENT	ENVIRONMENTÁLNY KOEFIČIENT
1	Znižovanie negatívnych vplyvov a/alebo prispievanie k pozitívnym vplyvom na životné prostredie a prispievanie k dobrému environmentálnemu stavu	100 %	100 %
2	Presadzovanie podmienok pre hospodársky životaschopné, konkurencieschopné a atraktívne odvetvia rybolovu, akvakultúry a spracovateľského priemyslu	40 %	40 %
3	Prispievanie ku klimatickej neutralite	100 %	100 %
4	Dočasné zastavenie rybolovných činností	100 %	100 %
5	Trvalé ukončenie rybolovných činností	100 %	100 %
6	Prispievanie k dobrému environmentálnemu stavu prostredníctvom implementácie a monitorovania chránených morských oblastí vrátane sústavy Natura 2000	100 %	100 %
7	Kompenzácia za neočakávané udalosti týkajúce sa životného prostredia, klímy alebo verejného zdravia	0 %	0 %
8	Kompenzácia dodatočných nákladov v najvzdialenejších regiónoch	0 %	0 %
9	Zdravie a dobré životné podmienky zvierat	40 %	40 %
10	Kontrola a presadzovanie	40 %	100 %
11	Zber údajov a analýza a podpora znalostí o mori	100 %	100 %
12	Námorný dozor a ochrana námornej dopravy	40 %	40 %
Miestny rozvoj vedený komunitou (CLLD)			
13	Prípravné akcie CLLD	0 %	0 %
14	Vykonávanie stratégie CLLD	40 %	40 %
15	Prevádzkové náklady a oživenie CLLD	0 %	0 %
Technická pomoc			
16	Technická pomoc	0 %	0 %

CELKOVÉ ZDROJE ENRAF PODĽA ČLENSKÝCH ŠTÁTOV NA OBDOBIE OD 1. JANUÁRA 2021 DO 31. DECEMBRA 2027

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	SPOLU
SPOLU	649 646 302	867 704 926	833 435 808	798 047 503	707 757 512	721 531 085	732 876 864	5 311 000 000
BE	4 925 394	6 578 640	6 318 823	6 050 521	5 365 973	5 470 400	5 556 420	40 266 171
BG	10 390 512	13 878 165	13 330 060	12 764 057	11 319 949	11 540 245	11 721 710	84 944 698
CZ	3 670 269	4 902 222	4 708 614	4 508 683	3 998 577	4 076 392	4 140 492	30 005 249
DK	24 582 747	32 834 129	31 537 379	30 198 278	26 781 687	27 302 881	27 732 208	200 969 309
DE	25 908 996	34 605 542	33 238 833	31 827 487	28 226 569	28 775 883	29 228 372	211 811 682
EE	11 912 962	15 911 637	15 283 223	14 634 286	12 978 583	13 231 157	13 439 212	97 391 060
IE	17 414 773	23 260 170	22 341 533	21 392 895	18 972 532	19 341 754	19 645 895	142 369 552
EL	45 869 836	61 266 389	58 846 736	56 348 059	49 972 919	50 945 434	51 746 530	374 995 903
ES	137 053 465	183 056 482	175 826 854	168 361 115	149 312 971	152 218 730	154 612 307	1 120 441 924
FR	69 372 651	92 658 097	88 998 661	85 219 712	75 578 071	77 048 886	78 260 448	567 136 526
HR	29 808 019	39 813 303	38 240 917	36 617 179	32 474 362	33 106 342	33 626 925	243 687 047
IT	63 388 749	84 665 656	81 321 871	77 868 885	69 058 907	70 402 853	71 509 909	518 216 830
CY	4 685 786	6 258 605	6 011 428	5 756 178	5 104 932	5 204 279	5 286 114	38 307 322
LV	16 498 239	22 035 996	21 165 707	20 266 995	17 974 015	18 323 805	18 611 939	134 876 696
LT	7 484 030	9 996 101	9 601 315	9 193 636	8 153 481	8 312 155	8 442 859	61 183 577
LU	–	–	–	–	–	–	–	–
HU	4 612 763	6 161 072	5 917 747	5 666 475	5 025 378	5 123 176	5 203 735	37 710 346
MT	2 669 689	3 565 790	3 424 963	3 279 536	2 908 494	2 965 097	3 011 721	21 825 290
NL	11 978 187	15 998 755	15 366 900	14 714 410	13 049 642	13 303 600	13 512 794	97 924 288
AT	821 763	1 097 594	1 054 246	1 009 482	895 270	912 693	927 046	6 718 094
PL	62 675 756	83 713 340	80 407 168	76 993 019	68 282 136	69 610 965	70 705 569	512 387 953
PT	46 307 271	61 850 651	59 407 923	56 885 418	50 449 481	51 431 271	52 240 007	378 572 022
RO	19 871 141	26 541 038	25 492 826	24 410 382	21 648 625	22 069 926	22 416 967	162 450 905

SI	2 927 095	3 909 597	3 755 191	3 595 743	3 188 925	3 250 985	3 302 105	23 929 641
SK	1 862 388	2 487 512	2 389 271	2 287 821	2 028 980	2 068 465	2 100 991	15 225 428
FI	8 777 254	11 723 405	11 260 401	10 782 276	9 562 384	9 748 476	9 901 766	71 755 962
SE	14 176 567	18 935 038	18 187 218	17 414 975	15 444 669	15 745 235	15 992 823	115 896 525